

Előfizetési díj:
 Egészévre 5 ft — kr
 Félévre 2 50 „
 Negyedévre 1 30 „
 Egyszeri szám ára 12 kr.
 Megjelen minden estütörökön.

EGRI POSTA.

HEFTILAP.

Hirdetéseikért
 fizetetik minden háromszor használt sor hely után 4, további közlésenként 3 kr; azonnali bélyegző nélkül minden hirdetésért 30 kr.

Előfizetéseket elfogad: EGERBEN a kiadó-szerkesztőség (Széchenyi utca 168. szám, az őr. Lyc. nyomda irodája, Jentsch G. könyvkereskedése (czukor utca), Fraenkl B. Miskolczon, Poplan E. Gyöngyösön, — és minden cs. k. postahivatal.

II. évi folyam. 5. szám. Január 29-én 1863.

KÖZÜGYEK. A szabad-iparról.

(Levelek.)

III. Eger, jan. 27. 1863.

Kedves barátom!

A félig igaz és belsejökben tartalmatlan teoriáknak uralma, a politikai felületesség, a jellemhiány és szolgálai megfontolatlan utánzások visketege — sok államot az örvény széléhez vitt már; mely elemek és elvek ellentétében sokszor állott és egyedül elérhető vala a népek boldogsága. Azért, minden socialis újításoknál igen nagy gondal kell megkutatnunk az állam végeztelját: mely nem egyes osztályok tulsúlyának megállapítása és más osztályok rovására leendő kedvezményezéseiben, hanem az összes nemzettömeg egy arányu szellemi és anyagi jólétének megállapítása és megvédésében áll. — Ez okból minden államférfinak őrizkedni kell oly elvek pártolásától, a melyek horde-rejét következményeikben kiszámítani nem tudja. Mert a ki az ily mélyen a társadalmi viszonyok szövedékébe nyúló elvekkel könnyelműen játszik, és azok életbeléptetését megfontolatlanul sürgeti: nagy erkölcsi felelőséget veszen magára ama nagy és számos szerencsétlenségekért, a melyek azokból számos családokra kiáradnak. A törvényhozónak nem lehet az embert ideális, elvont állapot szerint tekinteni; hanem minden jó és rossz viszonyaival, gyarlóságával, sajátjaival, hibáival; és soha se becsülje az embert többre, annak erkölcsi értékét szabadságai képességét ne fokozza föl a valón felül, és kedvezőbb mértéket ne helyezzen reá: mint a milyen összes gyengeségei szerint őt megilleti. A tehetség, a nevelés, a felfogás, az indulatok, az erkölcsi érzés különbözők lévén minden embereknél, a practicus törvényhozó ezekre mindig tekintettel fog lenni, mely reflectálás hiányában a társadalmi viszonyok egyensúlya, maga a törvényhozó által fogna felforgatni.

Pedig a föltétlen iparszabadság elvének hívei, — épen ezen különféleiségeire az emberi viszonyoknak nincsenek tekintettel. Ők az embert egyedül materialis szempontból veszik, állati oldaláról tekintik, feledvén: hogy az anyagot a lélek is eleve-níti, melyet magasabb szellemi kapesok kötnek az emberi társadalomhoz. Mihelyest megengedjünk, hogy állami életünk a kereszténység talapatán áll, hogy annak alárendelvék köztörvényeink és socialis intézményeink: meg kell azonnal más oldalról engednünk azt is, miszerint ily társadalomban, a pogány egoismus, mely másra az önérdéknél nincs tekintettel, államtani maximául el nem fogadtathatik. A keresztény állam az embert önmagára nem hagyja, hanem egész socialis természete szerint fel-fogva: az embereket egymás szeretetére utalja, egymás védelme és oltalmazra kötelezi. És a föltétlen iparszabadságnak éppen ez a hiánya, mely számba nem véve az embert úgy amint van, és az állam többi más elemeit: az iparnak fölszabadítása által egy szeretetlen, keresztényietlen, rideg viszonyt hoz be az emberek közé, melynek nincs egyéb kapesa a szennyes érdeknél, és a kínos éhségnél. Bár mily nemes legyen a toka király-bor, még sem fog annak tüzes nedvétől a plánta vigan növekedni, mert — nem a növények éltetésére vagy on alkotva; hasonlóan bár mily csábító szépségű legyen némely socialis divatos eszme, p. o. az absolut iparszabadság, ha azt az ember természete, társadalmi szükségéi be nem fogadják, hatása elenyészik, sőt rombolóvá fog válni.

A materialismus a mai kor előhaladásának religiója lett. Egyik tért a másika után siet elfoglalni, hogy egyeduralomra jusson. Pedig a szellemi érdekeknek kellene állandóan az anyagiak felett uralkodni; amazoknak kellene ezeket vezetni, nemesíteni, az emberiség erkölcsi javára hasznosítani; mely irány nélkül, az egész ember, az anyag uralma alá jut, — annak áldozatul esik, és zsarnoki törvénye alatt az állatiaságig stüled alá. Na-

ponkint halljuk a fájdalmas sohajtásokat a civilizált világ minden részeiben; és nem a materialismus önző uralma sajtolja-e ki azokat? naponkint látjuk a keresztény nemzetek ősi társadalmi intézményeit összeomlani: és vajjon nem azon pogány kéz bontogatja-e azokat fejünk felett, — a mely a plutocratia megállapításában fáradozik? . . .

De minek hozom én mindezeket elő kedves barátom? azért: hogy a föltétlen iparszabadság teoriájára alkalmazzam. Nem fogsz tehát megütöközi állításomon, az előadottak után, ha az absolut iparszabadságot, az iparos osztályok kemény rabszolgaságának nevezem, a milyen a középkorban sem létezett.

Igaz ugyan, hogy a föltétlen iparszabadság nyomán — a hol az behozott, — gyárok keletkeznek, a melyek a nemzeti vagyonosodás emelkedését látszanak mutatni. — Hanem másrésről kétségbevonhatlanul bizonyos, hogy ezuton a vagyon egyes kevesek kezeibe halmozódik össze, és a kézimunkás kétségbeesztő függő állapotba helyeztetik általa; meggyengíti és bizonytalanná teszi annak állását, és számos becsületes iparosból, kik eddig tisztességesen föntartották magokat műhelyeikben, nyomoruságos, éhség és szükségkel küzdő tengőzőket képez. Ki nem ismeri avagy hallott valamit az europai gyármunkások sorsáról? A délamerikai néger rabszolgák sorsa ezen gyári rabszolgák sorsához még csak nem is hasonlítható. Ezen szerencsétlen nép, — miután a pénztözsérekkel meg nem állható versenye miatt, mestersége műhelyét be kellett zárnia, szerszámaikat elzalogosítani vagy eladni, hogy családjával éhen ne veszeszen, kereset nélküli állapotjában most ahhoz fordul kenyérért: a ki azt szájából elragadta; és szerencsés. — bár esekély bér mellett is, ha kaphat munkát naponkint. És miután a földönfutóvá lett ipartízó ekként egész családjával a pénztözsér kegyelmére maradt, ezen sanyaru sorsát is egész odaadással viselnie kell, nehogy a megélhetés ezen egy kínos módját is elveszítse. Ügyessége, tanulmányai, szorgalma többé nem jönnek tekintetbe, napi díja alamiznához hasonló, — melyet becsületesen kiérdemelt öntudata mellett is — kegyelmeképen kell fogadnia. Ki fogja megmenteni e szánandó nép becsületesét, erkölcsi tudatát a füstölő kazánok, fütők, a szövőszékek és gépek pokoli zajában, főleg ha az a megélhetés iszonyu gondjaival van tetézve? Az ily gyármunkásra az áldásnak forrása végképen kiapadt, a szebb jövőnek reménye egészen elenyészett. Gondolod kedves barátom! hogy e nép fogja tudni hazáját szeretni, mely ekként demoralisálva vagyon? hogy a hazafiai erény és polgári kötelesség magasabb fogalmai megteremnek lelkében, — mely függetlenség és személyes szabadsága árán keresi napi kenyérét? hogy az a társadalomért áldozatra lesz képes, mely a társadalomban ellenségét látja? Midőn ennyire sülyed alá az ember, akkor már szellemi élete megsemmisült, nemesebb motiókra többé nem képes, sőt az önzéstelen feláldozás hősi tettei, előtte örült és megfoghatlan tények sorába tartoznak. A mely socialis intézmény az önálló emberek számát apasztja, az a többi polgári szabadságok sirját is készíti elő.

Fogják ugyan mondani, hogy a gyári munkának is megvan a maga személyes szabadsága: elhagyhatja helyét, más tözsérhez szegődhetik, változtathat sorsán. És ez úgy van. De miután a kenyér édes s mindenki birni kívánja; miután más részről a szegények száma roppant nagy, és a concurrencziát a gyárossal többé már csak meg sem is kísérhetik tehetetlenségük miatt; ha tehát egy csapat bukott ipartízó el is hagyja gyári helyét, lesznek helyettök tizszerannyian, a kik a gyáros zsarnoki törvényeinek alávetik magokat. Ily tolongása mellett a munkakeresőknek — mi fogja a gyárost kényszeríteni a munkásai irányában alkalmazandó emberségesebb eljárásra?

Alterius non sit, qui suus esse potest. E latin közmondásban egy igen termékeny eszme vagyon

letéve, mely személyi méltósága és szabadságának megőrzésére utasítja az embert. De miután az egyes, ezt a nagy ember tömeg között önmagára hagyatva keresztül nem viheti: szükséges, hogy neki abban az állam institutioi legyenek segítségére. Mert azon állítás, hogy mindenki gondoskodjék önmagáról szabadsága és függetlensége megvédésében, a társadalmi viszonyok között államszabályul el nem fogadható. A törvényhozásnak a népmassát úgy kell tekinteni, a kik között gyöngék és kiskoruk is vagynak, kiknek tehát jogait s érdekeit nem szabad feladnia, áldozatul oda dobni az ügyesebbek, élelmesebbek és önzők roppant számának. — Elmulasztja ezt az állam, nem veszi pártfogásába a gyengét, sőt épen maga nyújt alkalmat, hogy az erősebbek a gyengébbeket kiszákmányolják: akkor a nyughatlanság elemeit ő maga hívja föl, és fenn állhatásának alapjait ő maga rendíti meg.

Lajos Fülöp, a francziák úgy nevezett polgári királyának esete, erre igen tanulságos példát állít előnkbe, ő az ipartízó osztály ellenében a pénzariocreatiával, a capitalistákkal kötötte össze magát: és e szövetség eredménye, egy szegyénteljes nemzeti bukás volt. Ez esemény előidézésére több tényezőzők működtek ugyan össze, és a többi között a földnek véghetlen való parcellákig történt fölparozása, a nemzet nagy részének vándorbotot adott kezeibe; hanem mindezeket felül haladta pusztító hatása által — a föltétlen iparszabadság behozatala. Az az előtt még birtokos, megelégedett, tisztességes, egészséges, ajtatos, erkölcsös nép mindinkább nomád természetet vett föl; a munkát kereső néparadat Páris, Lyon és más nagy városok felé vette folyamát, hogy a vélt s remélt boldogságot itt föllelje, — és helyette százszoros nyomort talált, mely őt megelégedetlenné és lázongóvá tette. Az ösökről az unokákra örökségképen át származott kisebb mezei birtokok, házak, javak, — melyek annyi családi örömök és megelégedésnek tanui voltak: most mások kezeire származtak át, és napról napra keveskednek . . . E helyett terjed a szükség, a corruptio, a mai rossz napnak alkonyadásánál, — még rosszabbnak bekövetkezéséig félnek. És ez mind onnét van, mert egy egyenlő mértékű jólét helyett, egy természet ellenes egyenlőtlenység — a szabadság firmája alatt, hozatott be a társadalomba. Miként a vér a test minden elrejtett részeibe elhat az erek utján, úgy kell eláradni a nemzeti vagyonságnak is — az állam-test minden részeibe: — ha azt egészséges állapotban fentartani akarjuk . . .

Hanem mára kedves barátom, befejezem soraimat. †. †. †.

Egerváros főorvosának hivatalos Jelentése 1862. évről. (Vége).

A szegények intézetén kívül számos elszegényült egyének szükség esetében az alapítványi pénztár rovatára díj nélkül nyerne gyógszereket, ezen czélra 1862-ik évben a gyógszerek árjegyzéke tesz 125 frt 5 kr, miből 1/4 = 31 frt 26 1/4 kr leszámítva, marad fizetendő 93 frt 79 kr o. é.

Továbbá az alamiznára szorult szegények havonkint a bizottmány (Consessus) jóváhagyásából 40 krral o. é. díjaztatnak; ezeken fölül van a szegényeknek egy másik osztálya, melyben mindenki holtiglan havonként 1—2 legfeljebb 4 váltó frtnyi díjban részesül, e két rendbeli magán szegényekre fordított költségek kimutatása következő: 1862. évben az egri szegények alapítványából részesültek:

	Havi alamiznában		Állandó havi fizetésben		Temetés és koporsó
	egyen	frt kr	egyen	frt kr	
Január	52	20 80	136	112 40	— 50
Február	55	22 —	137	112 80	— 50
Martius	52	20 80	137	112 —	— 40
Aprilis	52	20 80	138	112 40	— —
Május	54	21 60	142	113 20	2 —
Junius	49	19 60	134	111 60	2 —
Julius	50	20 —	134	111 60	2 —
Augustus	53	21 20	142	114 —	1 80
September	—	—	137	114 80	— —
October	52	20 80	137	114 80	1 80
November	56	22 40	137	114 80	2 40
Decembar	53	21 20	136	113 60	— —
Összesen:	578	231 20	1647	1358	— 12 20

Ebből látható hogy havonként mintegy 190 szegény veszi igénybe a nyilvános segélyezést, mely szinte havonként körülbelül 133 frtot tesz o. é.

Ha pedig egész évben a szegényeknek felségelésére — az intézetet kivül — fordított összeget egybevonjuk, 1695 forintot és 19 krt tesz o. é. Valóban nem megvetendő segély a nyomorral küzdő emberiségnek!

E rovatba tartozik még a díj nélkül eltemetett szegény halottak száma mely 92-re megyen.

Mi tehát a betegek nyilvános ápolását, s a szegények segélyezését illeti: ha a nevezett két körházat, a szegények intézetét, s a városi magán szegényekre fordított költséget tekintjük, ezek oly tekintélyes összeget képeznek, minőt csak évszázadokon át gyűjtött ájtatos alapítványok kamata eredményezhet.

7) Dologház még mindig csak ohajtásban létezik; sem feyencz intézet a megyei s városi börtönön kivül nincsen.

c) A házi állatok közül mindjárt tavaszkor a sertésekben pusztított a metyel, eldöglött mintegy 62 darab, ez későbbben tökéletesen megszűnt; a marhavész a szomszéd helységeiben ez év lefolyta alatt ismét nagy pusztítást tett, de a városbeli marhák mindeddig menten maradtak; az ebek között veszettségi esetek gyakran jelentettek, azonban veszélyes megmaratás nem történt; a szárnyas állatok számát némely házaknál a dög szinte megriktáta.

III. Orvos rendőri intézkedések:

a) A védhímlő kora beoltása már tavasz elején sürgetett szükségé vált, miután a hólyagos hímlő oly kiterjedten uralkodott; a beoltás üdvös hatása folyvást bebizonyul, s csak ezerek közt van egy ritka eset, hogy a sikeresen beoltott meg-hímlőzik, a beoltás egészen késő őszig folytatott, alólírott városi főorvos felügyelése mellett a városi sebész által, kinek hivatalos kimutatása szerint ez

évben jó sikerrel beoltottak száma=715, ezekből 384 fi, és 331 nő.

b) Az aggasztólag terjedő bujakór elhárítása tekintetéből a kéjhölgyek hetenként rendes sebészi vizsgálatra kényszerítetnek, még is évenként majd fele bujakórban szenved; vizsgálat alatt voltak ugyanis ez évben 54, közöttük bujakóros találtott 25.

c) Lelencz ez évben egy találtott.

d) A kisedővő intézet több lelkes polgárok buzgalma által két év előtt létrehozatva, bár esekély alaptöke és jövedelem mellett elég örvendetes haladást tesz, különösen pedig a nem rég megválasztott, ez ügyben oly lelkes erélyes nevelőtől bizton várhatjuk annak további felvirágzását; hanem a kisedővász érdekében ohajtanók, hogy miután Egerben csak egy ily intézet létezik, az a népesebb középpontban s a város saját telkén állíthatnák fel; az óvoneczok jelenlegi száma a 90-et meghaladja.

e) Az élelmi szereket illetőleg: leginkább a hus, kenyér, liszt, tej, gombanemek esnek felügyelet alá, továbbá a szeszes italok, és konyhaedények: a husra nézve ily dögveszes időben alig lehet eléggé felügyelni, annyival inkább, minthogy a köznép az ily dögűs felemésztésén és felfüstölésén móhon kap, az ily kihágásra igen gyakran bekövetkező szomorú eseteket fel sem véve.

f) A testi tisztaság s ez által az egészség fenntartására szolgáló intézetek, a két fürdőházból s az uszodából állanak, mind a három majdnem ugyanazon hőmérsékletű + 25° R. foknyi vízzel bír; a miveltebb osztály kedvező időben eléggé látogatja azokat, de a földmives osztálybeliek — legényeiket kivéve — csak ritkán szánják rá magukat.

IV. Általános észrevételek:

Ezen fejezet élére illőbb mondatot alig tehetnék, mint az orvosi politia egyik megdönthetetlen alapelvét: „Az állam kül- és bel-ereje ép és egészséges nép számában rejlik.“ Figyelmére méltó ez mindenkinek, kit érdekel, és ki ez ügyben intézkedni

hivatva van vagy lehet. — Nem csak orvos, de mindaz, ki maga körül néha vizsgálódva széttekint, veszi észre: hogy az általános egészségi állapot minden járvány nélkül sem igen kedvező szint mutat, ha nézzük a buja- és görvény-kór roppant elterjedését falun mint városban, s az ezekből származó másod- harmadlagos népsatnyító bajok számlálatlan tömegét, vagy ha figyelemmel kísérljük a gyermekek közt oly tömérdek alakban és számmal előforduló görvénykört, s hogy mindezek nem tulajzások, elég sajnosan tapasztalható többek között az újonczozásnál, hol még azonfölül a legépebbek kiválasztatva a polgári élettől hosszas időre elvonatnak; már pedig satnya, beteges szülőkötől csak kivételképen születnek ép erős magzatok, s hol a test sinlik, ott közönségesen igen tökéletlenek a lélek működése, ott kedv, erély, kitartás hiányzanak, avagy a testi elsatnyulás nem nyomja egész nemzetekre rá bélyegét? sőt igen, a történelem minden korból ezt igazolja. Mig tehát az egészségügynek alapos rendezése a fontos politikai események mellett is kellő figyelemre nem méltatik, addig egyesek erkölcsi kötelessége: minden egészség megromtató kicsapongásoktól tartózkodva, a nemes ezélt minél inkább megközelíteni, s más könnyelműeket is a gyáva enyészet örvényétől megóvni.

Kelt Egerben, január 12-én 1863.

Dr. DOBRÁNYI IGNÁCZ.
Eger város főorvosa.

Figyelmeztetés a szarvasmarhát tartó gazdákhöz!

Miután kellő óvatosság hiányában Egerben is három háznál világos ragályozás következtében marhadög esetei fordultak elé s mintegy 10 darab elhullott: ennél fogva eléggé nem ajánlható az illető gazdáknak, hogy szarvasmarháikat minden gyanús érintkezéstől és oly tárgytól szigorúan elzárják, mely ezen körben sinlődő marháknak csak közelében volt is; szorgosan ügyeljenek a takarmányra, mi egyik gyakori eszköze a ragályozásnak; gy-

TÁRCSA.

TÉLI ZÖLD.

PÁJER ANTALTÓL.

II.

Hiszem, hogy vig farsangunk lesz,

Van is ok rá, hogy mulassunk;

Jó renden van ami szénánk:

Van reményünk, nő a sarjunk.

Azt szeretném tudni csak, — hogy

Hány tánczolja magát agyon?

Mint hull tánczban a veriték?

S hány koldus fagy meg a fagyon?

Hiszem, hogy vig farsangunk lesz,

Van is ok rá, hogy mulassunk;

A sok disznót legyilkoljuk,

És a törban oszlik a bünk.

Azt szeretném tudni csak, hogy

Hány ember lesz, ki csömört kap?

S hány szegény hal éhen, szomjan —

Mire fel-fel virad a nap?!

BELLA.

(BESZÉLY.)

Írta: ÁLDOR IMRE.

Kálmán nem ismerte e körülményeket s így egészen más értelmet adott a pillantásoknak, melyekkel Jenőt szerenesélté Bella, kinos féltékenységgé fészkelte be magát szívébe, mely lassankint azon határozattal párosult, hogy Bellával nyiltan fog szólni, s ha nem szeretné őt: ugy.....

Nem volt ereje kiegészíteni e gondolatot!

Oh ha nem szeretné!

„Mindegy: e bizonytalanság kétségbeejtő; ma, igen ma fogok nyilatkozni előtte“ és — nem tevé. Az igazi szerelem oly szemérmes!.....

Egy kellemes júniusi estén szokás szerint hazakisérven nagynénjétől Bellát — a népkertbe tértek. A nap épen a láthatár végpontja felé uszkált s az enyhe esti szellő pajzánul enyelgett a virágokkal, míg a cserjék hangostorku lakói vigan szökdicseltek ágról ágra s mintha minden levélke egyegy madárka volna, oly zajjal tölték meg a léget.

Kálmán és Bella a kertet hasító patak mellett egy padra telepedének szótalanul függesztve szemüket a napsugarak fényében csillogó hullámokra. A esüdet Bella zavará meg:

„Én neheztelek önre Sz. ur! Ön — udvariatlan!“
„Udvariatlan? s mire alapítja nagysád e vádat?“

„És ezt még kérddheti ön? Mily régen ülünk már itt a nélkül, hogy egy pillantás, — egy szóra méltatott volna! Ugy látszik, gondolatai a patak habjaival távoznak messze, messze, s mint ez egy távoli folyó ölében — ugy vesznek el azok is egy kedvesebb lény emlékében!“

„Csalódik, rendkívül csalódik nagysád! A patak tükrében is az ön képét, az ön bájait csodáltam és —

„Az eredetit feledé, ki közelében vagyon, ugy-e bár?“

„Nem találta el nagysád: én egy érdekes tünemény magyarázatán elmélkedem. Nézze csak nagysád e kristályvízi patak felszínén mily hibátlanul rajzolódnak le a tárgyak, mily szépen, sikerülten látjuk ott magunkat is. De bármily sebesen halad is tovább a víz — az alakok mozdulatlanul maradnak helyökön. —

„Hahaha! kacagott fel Bella, hát ez köté le ugy önnek figyelmét? Mondhatom, nagyszerű fölfedezés, mely kétségkivül örök dicsőséget fog szerezni önnek, ha a világgal tudatja.“

„Ah! ön csufolódik? pedig, ha végig hallgattott volna, aligha leendett oka és kedve nevetni,“ szölt némileg sértett hangon Kálmán.

„Oh ugy beszéljen gyorsan, szaporán; kíváncsian várom az érdekes folytatást!“ felele Bella tetetett komolysággal, mi Kálmánt még inkább ingerlé. „Valóban érdekes! szölt reszketeg hangon. Én nem elégedtem meg a tünemény nézésével; okát kutattam és találtam is, de mely épen nem hízegő nagysádra nézve!“

„Hogyan? reám nézve? nem értem önt! szöljön világosabban; nem fogom elárulni titkát, még ön híret veszélyeztethetnem ezzel. Nemesak ön — én is tudok — hallgatni!“

E kettős czélat teljesen kivette sodrából Kálmánt. Lehet, hogy az is, miszerint a távolban képzelt vetélytársát pillantá meg, amint szokott cynicus egykedvűségével a canalis partot végigméreggette — oka volt részben, miszerint a csintalan leányka szavait nem ugy vette, mint veendette, ha a gunynak, a roszakaratnak legkisebb nyomát sem mutató arczárta tekintett volna — de annyi áll, hogy Bella csakugyan joggal mondhatta volna most udvariatlannak, oly hideg, sértő hangon szöla hozzá: „Ne ohajtsa e felvilágosítást nagysád! nehezen leendne kedve többé tükörtől a patakot használni!“

„Söt ellenkezöleg, követelem, hogy e példázattal felhagyjon, s nyiltan szöljön. Külön ben....

Oly komoly hangon mondá ezt Bella, hogy Kálmán ijedve nézett rá.

„Bocsásson meg nagysád! nem volt szándékom önt sérteni, sietett mentegetözni; de ön oly kiméletlenül hánt fájdalommal, melynek oka sokkal nemesebb, hogysem gunyaira méltó volna. Látja, e patak mozgó, haladó vizében az időt láttam jelképezve, mely szintén siet, repül a nélkül, hogy egyesitené a lényeket, kik látszólag gyakran oly közel vannak egymáshoz. És miként e vitzükör csak pillanatokig adja vissza a tárgyakat s egy gyöngeszellő elüzi felszínéről a képeket: ugy a hiu szív sem képes tartós benyomásokra, s minden perc, minden óra más és más érzelmeket szül és temet el számára.“

Bella elpirult s némán függeszté szeméit a lábainál illatozó virágokra. Kálmán megfogta piczi liliumfehér kezét s folytató: „Emlékszik még a majalisra Bella? Oh én gyakran emlékezem! Midőn a tánc megszakadtával a terassera léptünk, a természet bájainak dicsőítése volt beszédünk tárgya. Ön irigyelte a tavaszt, mely ennyi szépség, ennyi boldogság teremtoje! Vajjon gondolt-e arra, hogy a szív világa mennyivel nagyobb, óriásibb s hogy azt bájjal, boldogsággal betölteni ön is képes — ha szeret? Én gondoltam és reméltem ezt! E remény népesítette meg ezóta álmaimat tündérképekkel, melyekben jövőmet látam; e remény olvasott ki ön szeméből érzelmeket, melyek szívében nem léteznek.

„S honnét következteti ezt ön, kérdé Bella egy szemrehányó pillantást vetve Kálmánra.

„Honnét? igaz — nem tudom indokolni félelmem. Apróságok, jelentéktelen, semmitmondó dolgokból sejtem, hogy ön — hi u s e sejtelem küzdő fel magát előbb arczomra, ajkaimra! Ne nehezteljen érte Bellám! Vajha csalódtam volna, csalódnám, midőn e sejtelemre hallgatok — végtelen boldog volnék! —

„Csalódni fog, de — hinnie kell előbb!“ felelt mosolyogva Bella, szeliden bontakozva ki Kálmán karjaiból, melyekkel az e kétértelmű megjegyzés után karsu derekát átölelé és hogy a szerelmi ömlengéseket, melyek ezután következtek, nem írjuk le, — azt a közönség érdekében teszszük, melyet nyolez éves irodalmi pályával dicsékvő poetánk Th. K. ugyis eléggé megkínzott ilyesekkel.

(Folytatjuk.)

nus helyről s használnak marhákat ny rülhessen a tani, mi a köz bajba és áldo mal tapasztal marhavész fo üdvös intéke tás körüli ha lékben keres kiismeretesen hirdetett szab ezen nagy es Mi az övszere a marhának t ban hűvösítő, Eger jan.

Hirdetné esa részéről az egri lakos szá egymás után keleti marhav azért a fennál kezdve követ a) Minda tessenek aká Egerbe vezet tatanak.

b) A váro delt örök áll minden, e váro dőköző egyén tartóztatni, s ton jövő által katni, vagy kötelessége k börök, szarva ki ne hordassa

c) Kötele lakos barmát tartani, és ped ziallatok hozz

d) Az ese tegségi, vagy illető tulajdo azonnal bejele tészkedését me

e) Az elh szabályok ért vére, — rögtö gett átadandó kijelelt, s mar ásandók.

f) Az Ege ni fogván, min közegeknek ke ni tartozik.

g) A hús gen helyről e kat midaddig állatok vészme ken, hol a kele ható, át nem b vizsgáló bizott — úgy szintén len barmot ser a v. r. kapitán nyerték; — szarvasmarha tán itt levő ide

h) Hogy banszükségét vészmentes he fuvaroztassék lött fuvarjokk nek, kötelesek tányáságtól kie

i) Vizsgál főorvos és Sir alatt Szabó G biztos, és idős küldetnek ki, felelőség terhe szabott kimuta szarvasmarhák — mely a tov rendes kiszabo k) Végre

m csak orvos, de
gálódva széttekint,
egészségi állapot
kedvező szint mu-
ly-kór roppant el-
az ezekből származó
vitó bajok számlál-
lemmel kísérik a
akban és számmal
mindezek nem tul-
ató többek között
főltül a legépebbek
hosszas időre elvo-
ges szülőkötől csak
magzatok, s hol a
ren tökéletlenek a
kitartás hiányza-
nem nyomja egész
gen, a történelem
tehát az egészség-
tos politikai ese-
nre nem méltatik,
ge: minden egész-
től tartózkodva, a
elíteni, s más köny-
rvényétől megóvni.
1863.

DR. DOBRÁNYI IGNÁCZ,
Eger város főorvosa.

Marhahát tartó

nyában Egerben is
zás következtében
mintegy 10 darab
em ajánlható az il-
háikat minden gya-
szigorúan elzárják,
aknak csak közelé-
ek a takarmányra,
gályozásnak; gya-

m, hogy e példáz-
ljon. Külön ben....
á ezt Bella, hogy

em volt szándékom
; de ön oly kímé-
nek oka sokkal ne-
volna. Látja, e pa-
időt láttam jelké-
nélkül, hogy egye-
gyakran oly közel
vítettük csak pil-
kat s egy gyöngye
et: ugy a hiu szív
a, s minden perc,
eket szül és temet

eszté szeméit a lá-
hán megfogta piezi
nékszik még a ma-
emlékezem! Midőn
sora léptünk, a ter-
beszédünk tárgya.
szépség, ennyi bol-
olt-e arra, hogy a
riásibb s hogy azt
ön is képes — ha
em ezt! E remény
t tündérképekkel,
mény olvasott ki ön
ében nem léteztek.
ön, kérdé Bella
e Kálmánra.

m indokolni félel-
semmitmondó dol-
s e sejtelem küzdő
mra! Ne neheztel-
volna, esalódnám,
— végtelen boldog

kell előbb! felelt
takozva ki Kálmán
telmü megjegyzés
gy a szerelmi öm-
keztek, nem írjuk
tesztzik, melyet
dicsekvő poetánk
ilyesekkel.

nus helyről semminemű takarmányt nemesak ne
használnak, de ilyet udvarra se bocsássanak;
marháikat nyilvános helyre ne hajtják, hogy sike-
rülhessen a téli istállózás ideje alatt a bajt elfoj-
tani, mi a közös legeltetés mellett sokkal nagyobb
bajba és áldozatba kerülne. Különben is fájdalom-
mal tapasztalható országszerte, hogy ezen pusztító
marhavész folytonos elharapódzásának oka nem az
üdvös intézkedések hiányában, hanem a végrehaj-
tás körüli hanyagság, elnézés kijátszásban s efé-
lékben keresendő. Ha minden illető szigorúan, lel-
kiismeretesen ragaszkodnék a kiadott és sokszor
hirdetett szabályokhoz, tökéletesen hiszem, miként
ezen nagy csapás hazánkról rég el volna hártva.
Mi az óvszereket illeti: ezek közül legajánlhatóbbak
a marhának tisztán tartása mellett azokat gyakrab-
ban hűvösítő, savanyú italokkal ellátni.

Eger jan. 26. 1863. Dr. DOBRÁNYI IGNÁCZ,
Eger város főorvosa.

VÁROSI ÜGYEK.

Hirdetmény. Eger városa közigazgatási taná-
csa részéről ezennel közhírré tétetik: miszerint több
egri lakos szarvas marháinak a közelebbi napokban
egymás után történt elhullásából következtetve, a
keleti marhavész e város területén is kitört: ugyan
azért a fennálló utasítások értelmében mai naptól
kezdve következő rendszabályok lépnek életbe:

a) Mindazon közlekedési utak, melyek nevez-
tessenek akár országos, akár mellék utaknak s
Egerbe vezetnek — ezennel elzártaknak nyilvání-
tatnak.

b) A város szélein mindezen utak mellé kiren-
delt örök állítanak, kiknek szigorú kötelességök:
minden, e városba szarvasmarhából álló igán szá-
ndékozó egyént barmaival együtt a város szélén le-
tartóztatni, s visszautasítani, — minden lovas fogat-
on jövő által, kocsijával netán hozott szénát lera-
katni, vagy őt a város megkerülésére utasítani, s
kötelessége különösen gondoskodni, hogy innét hús,
bőrök, szarvak, állathulladékok, széna, szalma stb
ki ne hordassanak.

c) Köteles minden szarvasmarhával bíró egri
lakos barmát tisztán s zárva tartott istállóban othon
tartani, és pedig olyképp, hogy ahhoz semmiféle há-
ziállatok hozzá ne férhessenek.

d) Az esetben, ha valamely barmon bármi be-
tegségi, vagy gyanús jelek mutatkoznak, köteles az
illető tulajdonos a városi rendőr-kapitányságnál
azonnal bejelenteni, hogy a vizsgáló bizottmány in-
tézkedését megtehesse.

e) Az elhullott állatok bőrei — melyek a fenálló
szabályok értelmében az elásatás alól kivannak
véve, — rögtön az illető timároknak kidolgozás vé-
gett átadandók, az elhullott állati testek pedig egy
kijelelt, s marhától nem- vagy ritkánjárt helyen el-
ásandók.

f) Az Egerben létező szarvasmarhák összeirat-
ni fogván, minden tulajdonos a megbízott hivatalos
közgekeknek készségére lenni és segédkezet nyujta-
ni tartozik.

g) A húsvágással foglalkozó mészárosok ide-
gen helyről e városba behajtani kívánt vágómarhá-
kat midaddig be nem terelhetik, míg azt, hogy ezen
állatok vézmentes helyről valók, s hogy oly helye-
ken, hol a keleti marhavész dühög vagy tapasztal-
ható, át nem hajtattak, a városi r. kapitányság, s a
vizsgáló bizottmány előtt kellőleg benem próbálták;
— úgy szintén a közegészség szempontjából egyet-
len barmot sem vághatnak le, míg erre az engedélyt
a v. r. kapitány- s a vizsgáló bizottmánytól ki nem
nyerték; — magától értetvén, hogy Egerből itteni
szarvasmarha nem hajtható ki, hogy a jelenleg ne-
tán itt levő idegen barmok azonnal eltávolítandók.

h) Hogy pedig a helyben lévő barmok széná-
banszükséget ne szenvedjenek, megengedtetik, hogy
vézmentes helyről lovas igán széna vagy szalma
fuvaroztassék be; — ily befuvarozók azonban mie-
lőtt fuvarjokkal e város zártkörén belül léphetné-
nek, kötelesek az erre szóló engedélyt a v. r. kapi-
tányságtól kieszközölni.

i) Vizsgáló bizottmányul Dobrányi Ignác v.
főorvos és Sir Gábor v. sebész rendes felügyeletök
alatt Szabó György hadnagy Cséka József piac-
biztos, és idősb Hering József mint állatgyógyász
küldetnek ki, kik a szabályok értelmében kiszabott
felelőség terhe alatt eljárni, s jelentéseiket, az elő-
szabott kimutatásokat, valamint az Egerben levő
szarvasmarhák összeírását — a v. r. kapitányságnak
— mely a további jelentést e helyre megteendő —
rendes kiszabott határidőkben bemutatni tartoznak.

k) Végre mindazok irányában, kik a fentebb

elősorolt s a fenálló szabályok ellen eselekedni,
vagy a hivatalosan megbízottak intézkedését meg-
híusítani törekednek s az utasítás rendeleteit ál-
talhágják, a szabály rendelet értelmében a büntető
törvénykönyv következő szakaszai fognak alkal-
maztatni.

399. §. Ha oly iparüzletnél, mely nyers, vagy
akármilyen módon elkészített vagy megfőzött hús áru-
lására van jogosítva, szabályszerűleg meg nem
szemlélt marhából árutatnak el valami, ezen kihá-
gás büntetése első ízben, a meg nem szemlélt hús,
vagy az abból árult pénz elvesztésén kívül 25-től
200 ftig terjedhető bírság, — második ízben kihágás-
nál a bírság megkétszerezendő; harmad ízben a
kihágó iparüzletétől eltiltandó s ilyenmű iparüzletre
mindenkorra képtelenné nyilvánítandó.

400. §. A marhatartásból származó különféle
élelmiszereknél a következő szabály is szükségessé
válk: A ki a marhák között mutatkozó valamely
betegségnél a megvizsgálásra kiküldött orvosok
előtt valamely beteg marhát eltitkol, vagy mihelyt
kivan mondva, hogy marhavész uralkodik, azon sza-
bályokat meg nem tartja, melyek aziránt, mind az
elhullott, mind a befertőzött, mind a még egészséges
marhára nézve vagy általában fennállanak, vagy a
körülmények mivoltához képest különösen kihirdet-
tetnek, — kihágásban válk bűnössé: egytől három
hónapiglan fogsággal fenytendő.

401. §. Ezen büntetés alá esnek különösen
azok is:

a) kik anélkül is, hogy azon helyben vagy a
szomszédságban marhavész uralkodnék, valamely
darab marha belső megbetegedésének az Előjáró-
ságnál való följelentését, vagy több darab megbete-
gedésénél azon tulajdonos minden marhájának
szükség-őla rekesztését, s annak elkülönböztött gond-
viselését, míg tíz egész napon át a betegállapotnak
többé semmi nyoma sem látszik, elmulasztják, vagy
beteg marhát a község marháival kihajtatnak, vagy
máshonnét ujonnan behozott szarvasmarhát szemle-
nélkül titkon levágnak, vagy tovább adnak, vagy
eziránt hozott külön rendszabályokat meg nem
tartják;

b) A kik marhavész uralkodásakor titkon, vagy
nyilvánosan a beteg marhát, húst, tejet, vaját, bőrt,
fagyut, vagy a szarvasmarhának bármi más részeit,
legyenek bár azok akár mily egészséges vagy beteg,
akár levágtott vagy elhullott marhából valók, —
gyanus helyről bevásárolják, becsempészik, s befer-
tőzöten helységekbe eladás, vagy saját használat
végett beviszik;

c) A kik befertőzött helységekbe, jöllehet meg-
intettek, a határon által egészséges tájakra marhát
vezetnek vagy hajtának, ha ezen marha, a szükség-
őlabani elzáratása után tíz nap alatt az uralkodó
marhavészben megbetegszik, vagy kik szarvasmar-
ha részeit csempésznek be, melyek titkon levágtott
beteg marhából valóknak ismertetnek;

d) Azon helybeli Előjárók, a kik, — ha egy őlaban
vagy általában a helyben hetenkint két-három da-
rab marha megbetegszik, a közrendtartási járási-
hatóságnál a jelentést megtenni elmulasztják.

402. §. Ha a beteg marha eltitkolásából, vagy
a szabály meg nem tartásából a rosznak elterjedé-
se, és nagyobb kár következett, a büntetés megké-
tszerezendő, s a körülményekhez képest szigorú fog-
ság is ítélendő.

Kelt Egerben a városi közigazgatási tanácsból
1863. január 22-én.

TÖRÖK SÁNDOR,
polgármester.
TURCSÁNYI SÁNDOR,
1-ös aljegyző.

LEVELEZÉSEK.

Nyílt válasz egy magánlevélre.

Eger, 1863 január 18-án.

Kedves barátom! Csodálkozol, hogy magán-
levelre e lapok hasábjain találd válaszomat. E
nyilvánosság jele ohajtásod teljesülésének. Te a
tanügy érdekében írtál nekem; megkerestél, hogy
ismeretségnél fogva közbenjárni és eszközölném,
miszerint vidékünk ezen közlönyében a ti — elemi-
tanítók — érdeke, s általán népnevelési ügyünk is,
a mennyire a lap köre engedi, képviseltetnék. Okaid
nyomások valának; bár meg kell vallanom, hogy
azokat fel sem használhattam, mert kérésed magá-
ban hordván indokolását a t. szerkesztő ur által
azonnal elfogadtatott, s ő lapját a népnevelés ügyé-
nek szívesen és örömmel megnyitotta. *) A pálya,

*) Bár eddig is szívesen vettünk népnevelésünk érdeké-
ben hozánk beküldött minden közleményt, mert hivatásunk-

melyet elfoglalsz, a hivatás, melyet betöltened kell,
nem oly háládatlan, mint buskomor kedélyed, nem
oly lealázó, mint némely nagyszavakban bővelke-
dők lenézése veled elhíttetni igyekszik. Igaz abbeli
panaszod, hogy napjaink irányadó közvéleménye
ritkán, igen ritkán részesíti a csöndes és önfelá-
dozó munkásságot méltó elismerésben; de kell-e
em miatt csak pillanatig is aggódnod? Te ne keresd a
közvéleményben tetteid rugóját és indokát, annál
kevesebbé várj tőle elismerést, jutalmat.

A hivatás, melyet elfoglalsz, bár mily szerény-
nek látjuk is, hatásában nagyfontosságú. Nem aka-
rom ezt ezuttal fejtegetni, csak egy jeles francia
író szavaira emlékeztetlek, ki a tanítás horderejét
akarván kitértetni, azt mondá: hogy a tanító vesz-
szeje, a világ kormánypálcájája. Meríts tehát bará-
tom vigasztalást hivatásod fontosságából; erősítsen
kitartásodban megmondolása annak, hogy szerény
körödben is a legszentebb érdekeknek, az emberi-
ségnek, hazádnak szolgálj. A nehézségek, félre-
értések, gyanúsítások melyekkel, mint írod, meg-
küzdened kell, el ne csüggeszsenek. „Tett embe-
rének — mint a költő mondja — küzdés a világ,
életén tövis, sirján a virág.“ De hagyjuk ezt. Most
csak arra akarok még figyelmeztetni, miszerint én
arról is gondoskodtam, hogy az egri egyházmegye
területén fölmerülő minden tanügyi fontosabb
változásokat, tisedéseket, kinevezéseket biztos
forrásból azonnal tudomástokra juttassak. Remény-
lem, ez uttal megleszesz velem elégedve, s nem fogsz
engemet is részvétlenségről vádolni. Isten veled!

barátod
BODONYI.

Gyöngyös, jan. 15. 1862.

Kedves barátom! A mint mult levelemben meg-
jelentém: lelkes műkedvelőink e hó 11-én csak-
ugyan fölvtették még a mult év nyarán félbeszakadt
színelőadásainak fonalát.

Egyelőre hat előadásra adatott csak engedély;
reméljük azonban, hogy tekintve ama nemes cé-
lokat, mikre műkedvelőink az előadások jövedel-
mét szánták, az illető t. cz. hatóságok e számnak
bővítését megengedni fogják. A színeknek, kis-
dedovodán, írói segélyegyleten kívül, a gymnásium,
tanulói számára egy ő s z t ö n d i j megalapítása va-
gyon most tervben. Bár adná az ég, hogy kaszinónk-
nak még 1860-ban keletkezett eme üdvös és dicse-
retes határozata valahára testté váljék.

De a dologra. Az ügyes műigazgató Spetykó
Gáspár tapintatos vezetése mellett ez idén a mű-
kedvelők, már saját, a tavalyi előadások jövedel-
mének egy részéből kiállított, igen díszes s a cél-
nak megfelelő színpadon kezdték meg színi műkö-
désüket. A választott darab Szigeti Józsefnek 3 fel-
vonásos népszínműve volt: „A kísértet“ (saját-
képen: a Csizmadia mint kísértet).

Nem vagyok föltétlen barátja azon elvnek,
hogy a műkedvelők előadásait okvetlenül dicserni
kell csak azért, mivel műkedvelői; ámbár magam
is belátom azt, hogy az erdem fölemlítése és tehet-
ségek kiemelése mindenesetre csak buzdíthatja és
sikeres haladásra bátoríthatja az illetőket, és en-
nélfogva még a netaláni hiányokat inkább kiseb-
bitő, mintsem nagyobbító tüvegen kell nézni; ez al-
kalommal azonban szerencsésnek érzem magam azt
kijelentetni, hogy az egész előadás oly szabatos,
oly kielégítő volt, miszerint a legszőrzállhasogatóbb
kritikus is meglehete azzal elégedve. Spetykó
gyengélkedése dacára teljes öntudattal s valódi
érzelem kifejezéssel adá nehéz szerepét; Szvo-
b o d á n é asszony is oly helyre való patogós me-
nyecske volt, mint annak a rendje; Beniczky
Róza kisasszony az egyszerű természetes leánykát
hűséggel és érzéssel játssza, azonfölül pedig kel-
mes hangjával igen sikertűlten éneklé a közbejött
dallamokat; M a l a t i n s z k y A. a ravasz fondor-
kodó molnárt utánzá, mindnyájukat azonban fölül-
haladta Jablonszky Gyulának, mint Fodrák
Miskának utánozhatlan komikája s mimikája, ki-
ilyen szerepekre születve lenni látszik; az előfor-
duló kardalok, különösen a halotti ének, hála-
szorgolkozó kántorsegedtünk F e h é r József ügy-
szeretetének fáradságának, sikerülten s meghatólag
adattak elő. Egyszóval mindnyájan azon voltak,
hogy a darab minél sikerültebben és szebben foly-
jon le. Részünkről csak azon egy észrevételünk

nak ismerjük kettős megyénk és vidékünk szellemi és anyagi
jólétének előmozdításához minden erőnkkel járulni: mind a
mellett ezután annál szívesebben veendünk minden ilyenmű
közleményt, mert alkalmunk volt meggyőződni, mennyire
ohajjták ezt azok, kiknek a hivatás jutott: a népokta társá-
va foglalkozni. Szerk.

volna, hogy a helyiely közel előforduló átkozódások egészen elmaradhatnának vagy pedig elsimíthatnának, ez által a darab mit sem veszítene érdekességéből. — De közönség is — a leszállított helyielyek következtében — oly szép számmal jelent meg, hogy ez előadás tiszta jövedelme 135 frtot térszen, azonfölül hogy mintegy 60 frtnyi összeg már az előre váltott jegyekből is begyűlt. — A legközelebbi előadás f. hó 25-én leend, a midőn is „Fenn az ernyő nincsen kas“ című jeles színmű fog előadni. A gyöngyösi vásár előestvéjére febr. 2-án pedig e két darab: „Szerelem és Örökség“, és „Mátyás diák“ van kifizve, mikre a vidéki t. közönséget előre is tisztelettel meghívjuk.

Előadás végével kitarakítván a padok, kedélyes táncmulatság rendeztetett, mely igen kellemesnek — épen mert rögtönzött vala — lett volna mondható, ha a lábbeliken behordott sárból keletkezett por csakhamar oly szem és tüdőboszantó sűrű felleggel nem borította volna be a tánczosokat. — Reméljük, jövőre e tekintetben czélszerű intézkedés fog történni. Mint halljuk, a városi hatóság is rendezend néhány jótékonyczélú tánczvizalmat; erről jövőre.

ALFÖLDY.

HIRKÜRT.

Jelentés. Tisztelt előfizetőim, és az összes érdekelt közönség tájékoztatására, ezennel köztudomásra hozom: hogy „Liturgica Sacra Catholica“ című munkám második kiadása Manznál Regensburgban Bajorországban sajtó alatt van, s nem sokára minden könyvkereskedésben kapható leend. — Eger, 1863. jan. 18. **Kozma Károly.**
hittudor és tanár.

— Az egri érs. lyceumi könyvnyomdában jelenleg következő egyházi és szépirodalmi művek vannak sajtó alatt: Szentírás II. füzet; — Mindszenty „Májusi ajtatosságok“ (Görres G. Mária-dalival); — Erdélyi J. „Villám Bandi“ népszimű és „Rajongók“ dráma; — Egri (Chiovini) Antal „Törtel és Sinkahalma“ népregék; — Aszalay J. „Pikánt vázlatok az élet és történelemből.“

— Lonovics és a mölki kertész. Az 1852-ki, a jellemül is szomorubb időben volt, midőn Mőlk tájékára vetődvén, ekkor a mölki zárdában élő, volt egri érseknel, honfiai tiszteletet bemutatni bátorodtam. Később az ottani nagyszertő könyvtárt és a kertet is megtekintvén, a velem szóba eredt német kertész így végzé nyomatékos hangon beszédét: „Ugy van, ugy! mióta Lonovics ő extiája itt van, három tárgyat kell természetem, mit azelőtt nem tettem: káposztát, kukoriczát és paprikát!“ (E. U.)

— Az egri érseki lyceum könyvnyomdájában az orsz. fej. **adókönyvecskék** (7 évre) ha 300 felül vásároltnak, darabja **három** krajczárjával, ha kevesebb mennyiségben, akkor **négy** krajczárjával kaphatók. **Tóth István,**
nyomda művezető.

— A keleti marhavész városunkban is terjedni kezdvén, a mai számunkban foglalt fontos utasításokon kívül figyelmeztetjük gazdáinkat előző számainkban felhozott elővigyázati s óvszerekre.

— Városunkban egy idő óta ismét tömérdek csavargó tartózkodik, s a vagyonszűkörség veszélyeztetve van. Midőn e gyakorta fölmertülő körülmény egy dologház föllállításának égető szükségét ismételve eszünkbe juttatja: nem mulaszhatjuk el az illetőket figyelmeztetni, hogy nagyon czélszerű volna e jó madarakra egy kis vadászatot rendezni.

— F. hó 23-án f. tárkányi lakos, Kácsor A. szabadságot katoná, özv. Kr.-nő Széchenyi-utcai órásbolt-kirakata előtt megállapodván, az ott függő órák szemlézése annyira fölzgatá birvágyát, hogy az üvegtáblákat baltával bezuza, a kirakatokból tetemes számú órákat kirablott s futásnak eredt, miatt a boltbeliek és a járókelők által tüdőbe vétetvén, az utját-állókat káromkodva, s emelt baltával fenyegette; e közben több órát hullatott el, melyek közül mintegy 15-öt, részben összetörve, a bolttulajdonosnő szedett föl. Végre sikerült a Bika utcában többek segélyével elfogni, s megkötötztetvén a városi kapitányságnak átszolgáltattott, hol megvizsgáltatván, egy darab órát derék-kötelékei között találtak meg, egy másikat pedig elfogatása alkalmával vettek el tőle. Azonban még 4 darab óra hiányzik s a kárvalottnő hittel erősített bevallása szerint kára 150 oszt. ért. frtot meghalad. A rabló

kihallgatása alkalmával azt állitá: hogy a szükség, de leginkább részegsége ösztönöz e merény elkövetésére.

— Hir szerint a katonai adóexecutio hazánkban meg fog szüntettetni.

* Az Almásy-féle végrendelet-hamisítás ügyében a lapokban is emlegetett Rajtsits ügyvédet Budaváros tanácsa elfogatta. Ugy látszik tehát, hogy tett nyilatkozata daczára beleveszt. (Független.)

— Főhivás kegyes adakozásra. Somogyom. Miháldi nevű községben nem rég rablás követtetett el, mely alkalommal a rablók fejét Lip-pay Pált ottani molnár Berán Sándor ritka elszánt-sággal s életveszélylyel sajátkezűleg fogta el. E bátor férfiú házát az elfogott rablóvezér megugrott czinkosai f. hó 7-én este porrá égették, s ez által a különben sem tehetős lakosnak mintegy 2200 frtnyi kárt okoztak. Ezen, a felebaráti szeretet kötelmein kívül az emberi kötelességet saját élete veszélyeztetésével is hiven teljesítö, s ennek következtében tönkre jutott honpolgár fölségellésére hívja fel a „Sürgöny“ szerkesztősége az emberbarátokat. E czélből bármilyen csekély pénzbeli adományt mi is elfogadunk s illető helyre juttatjuk.

— Mint örvendetes jelenséget szivesen említjük meg azon buzgó törekvést, melyet a néptanítás nemcsak hivatásával foglalkozók körében tapasztalunk. Így legközelebb az alsó jász egyházkerület derék tanítóikara szintén kerületi könyvtárt állított. Azon csekély összeg, mely könyvek megszerzésére önkényt megajánlatott, jutányosabban alig adathatott volna ki, mert ez nemzeti művelődésünk javára fog kamatozni.

+ Fiatalköltőink jelesbika Kuliffai Ede „Szentelt koszorú“ cím alatt megjelent költeményeit ajánljuk tisztelt olvasóink szives pártfogásába.

+ „Csak sást nemzenek a sasok.“ E szavakra gondolunk, valahányszor Bajza Jenő nevével találkozunk a lapokban. Újévtől kezdve ő a Nővilág főmunkatársa s ab in visis elmerjük mondani, hogy nagyot nyert ezzel a nővilág nevezett kedvenc-lapja.

— A Thaly Kálmán által szerkesztett „Nemzeti képes Ujság“ első száma megjelent. Az Ország, Független, M. Sajtó stb. annyira eldicsérték, hogy — szerkesztője ohajtása daczára — a legjobb akarattal sem ragaszthatunk e sok magasztalás hoz valamit. Annyi azonban figyelmet érdemel benne, hogy Thaly Kálmán egy eddig nála nem sejtett jó oldalról mutatja be magát, midőn hálás köszönettel — azon gyakori megemlékezésért, melylyel szerencsételtjük — szintén megemlékezik rólunk. Ad notam veszszük, s annak idején visszafizetjük — kamattal.

* Pest kir. város tanácsának teljes ülésében f. hó 19-kén 1863-ra a költségvetés megállapított. Az összes bevétel 1257497 fra, a kiadás pedig 1256497 fra számított; tehát 149 frt még fedezetlen hiányul marad.

* Stuttgartban társaság alakult, mely feladatul tűzte ki az utcai szepredéket a mezei gazdaság számára érvényesíteni. Bár csak Egerbe is kerülne ily vállalkozó, ugy tán utczáink a sok piszok s szemettől valahára megtisztulnának, mik most a civilisatio botrányára ott rohadnak el.

Europa pénzügye részletezve: Ausztria bevétele: 199,066,530 tallér; kiadás: 241,690,667 t. Anglia bevétele: 470,720,000 t., kiad.: 466,000,000 t. Franciaország bevétele: 526,418,675 t.; kiadása: 525,271,742 t. Oroszthon bev. 267,000,000 t. kiad. 296,700,000 t. Poroszthon bev. 135,341,401 t., kiad. 139,327,337 t. Piemont bev. 132,533,330 t., kiadás. 201,333,330 t., Spanyolhon bevét. 170,223,145 t., kiad. 169,775,055 t., Törökország 50 millió tallért forgat. — Anglia államadóssága: (1858) 805 millió font sterling. Austria állad. (1860) 2,260,596,675 frt o. é., Franciaország állad. 3,800,000,000 frt o. é. Oroszország állad. (1859) 3,328,240,000 frt o. é. Poroszthon állad. (1860) 526,304,000 frt o. é. (P. T.)

— Egy külföldi lap említi, hogy a londoni világkiállításra 169 angol, 119 francia, 17 porosz, 12 osztrák, 2 bajor, 2 szász, 2 hessen-darmstadti fényképész küldött fényképészeti munkákat. Az építési képek köréből kiváló szépségűek voltak Dr. Larent heidelbergi fényképész képei, melyek nagyságra is kitűntek, ugyanis 30“ magasak és 22 1/2“ szélesek voltak. — Csinos arczképeket küldöttek Anger er Bécsből és Meyer 200 darabot

Pestről. A francia fényképészek között kitűntek Lafande Camarsa e darabjai emailra és porcellanra, és ezek olyképp vették ki magokat, mintha a porcellánba lettek volna égetve, sőt igen szép példányok voltak fehér selyemre is; kifűnt továbbá Bringham, szűletésére angol, de Párizsban lakik, ki első 1851-ben használta a calodiont, és evvel rövid idő alatt 25,000 példányt készített; végre figyelmet gerjesztettek Meyer és Pierson arczképei, ezeknek Párizsban Boulevard des Capucines-on a legfényesebb műtermők van, hol csak a festők díjazása évenként 100,000 fres-ba kerül.

— Ehren János, majna-frankfurti vegytanár, lő-papírt talált föl, s az amerikai kormányának eladási ajánlatot tön. E találmány állitólaga nem-beni eddigi találmányokat egyszerűség, s olcsóság szempontjából fölülműlja, és nem is veszélyes, mint irva vagyok.

— Németországban legnépesebb polytechnicum a carlsruhei, melynek 710 tanulója vagyon, kik közül 388-an nem bádéniek.

— Az angol köszénbányákban tíz év alatt, 1850—60-ig, 9090 ember, tehát átlagosan évenként 909 veszté életét.

— Mallet Robert, angol, vállalkozik a tudomány érdekében Vezuv kráterébe lemenni; a tudomány-előmozdító brit-társulat e merész vállalatához 2500 frankkal járuland.

Halálozások.

Meghaltak jan. 21—27. Mező Mihály 4 hónapos; Csatlós Mária 10 éves; Ortó Mária 2 hetes; Tamasi Mária 70 éves; Cseh Veron 13 éves; Cseh Bernát 1/2 éves; Nyiri Antal 25 éves; Tamás Ignác 91 éves; Kindlovics Erzsébet 32 éves; Bozsik Antal 10 hetes; Tóth Gergely 50 éves; Aszlajtner Bernát 1/3 éves; Balog Julia 2 hetes; Breznai András 45 éves. Összesen 8 fi, 6 nőnemű. — Születet a hétfolytán 12 fi, 13 nőnemű, — Házasságra lépett 7 pár.

Vásári tudósítások.

Eger. hetivásár jan. 23. és 26-án. Árak: t. buza 6 frt, 80 kr, kétszer 6 frt, rozs 5 frt — 4 frt 80 kr árpa 3 frt 40—20 kr, zab 2 frt 60 kr, kukorica 3 frt 70—60 kr, burgonya 1 frt 20 kr köblönkint; széna mázs. 2 frt, szalonna fontja 30 kr, disznósír 48 kr fontja. — Az utóbbi hetivásár forgalma: t. buza 50, kétszer 120, rozs 86, árpa 16, zab 17, kukorica 34 köblől; széna igen kevés.

Hiba igazítás. Az „Egervárosa főorvosának hiv. ki-mutatása 1862. évről“ mult számunkban közlött $\beta\beta$ czikkében, a gyógyszerék árának egyes betegekre számított elosztása következtölge olvasandó: „minden egyes betegre esik 81 kr o. é. 45 krral kevesebb, mint a mult évben.“

Nyilatkozat. Én alulirott minden félreértés kikerülése végett ezennel kijelentem: hogy a „Pesti Napló“ban közlött azon kifejezéssel, miszerint, az „Egri Posta“ az igényeknek meg nem felel, csupán saját egyéni nézetemet fejeztem ki. — Pest, jan. 20. 1863.

Thaly Kálmán, m. k.

„Pesti Napló“ újdonság írója.

Nyilatkozat. Én alulirott ezennel kijelentem: hogy lapom egyik közelebbi számában megjelent következő sorok által: „Annnyit azonban mondhatunk a Pesti Hírnök egykori újdonságának, hogy bár ő azon van, miszerint minden igényeknek megfelelően stb.“ Thaly Kálmán urat sem séteni sem gyanúsítani nem akartam. Eger, jan. 22. 1863.

Szabó Ignác, m. k.

az „Egri Posta“ szerkesztője.

— E nyilatkozatokhoz Thaly K. ur hozzánk intézett magánleveléből a következő felvilágosító sorokat csatoljuk: „Szerintem — írja Th. K. ur — az ön lapja nem felel meg az igényeknek (már t. i. a Thaly úr igényeinek) azon katolikus, sőt kizárólagos kath. irány miatt, melyet a Pesti Napló nem vall.“ — Igaz ugyan, hogy Thaly K. úr ugyanazon levelében pár sorral alább egész öszintén bevallja, hogy az Egri Postát soha sem olvassa, — kivéve, ha a rá vonatkozó cikkekre barátai figyelmeztetik — s így meg nem foghatjuk, honnét szedi lapunk irányáról mondott elfogult állításait (ha csak a M. Sajtó tavali újdonságának „Herostriád“-jait nem tanulmányozza;) no de ezt hagyjuk abba. — A „Pesti Hírnök“ újdonságát illetölge — Th. K. úr ohajtására — közöljük itt következő igazoló sorait: „Valaki egy polit. lapnak nem politikai rovatában dolgozhatik a nélkül, hogy azon lap polit. nézeteit osztaná. Ezen ismert journalistikai elvtől eltekintve, igen is irtam volt a P. H. újdonságait 1860-ban néhány hónapig, mint ugyanakkor péld. Székely J. is ezen lap mellett dolgozott; azonban a P. Hírnök az ő jelen polit. álláspontját foglalván el: én azonnal felmondtam szerkesztőjének s 1861. jan. 15-én a Pesti N. szerkesztőségéhez jöttem által, daczára Török János és dr. Szabó Alajos urak legszivesebb marasztásainak, a miről ezen urak tanúságot tehetnek.“

AKADÉ

nél

Szabály nak, hogy el kihültek, mid értéke iránt vólságban, nagyobb ményekben az e őszhangzásá lések valam

S ezt té magát tisztel Caesar dies Pompejus led litá fel; má látványt nyu irodalom hős műveiket, ér szavára kike társaik meg násikon, az i lételeből mel és ha lehet,

A tudon nagysága az mely a költő „Parva me

Ingreditar azily lélekide férfiak, amaz nek utmutató nak: miként higen saját higen azon hegyeket kép lunk csak m szavára, a he át, hogy a m a nemzet bö nek csarnoko

Az embe hatatlan lété dokróligondv vágyok; inn emlékezése; lyek által az nek többé, a buzzítani, gy zadak folytat t. Akademián időnkénti nag kal áldozék ben letegye minden egysz pályabért a g ráczkenta a gy fokozta fel, „ evehit ad de

Egyébké palmaág, s a íróknak, akad mindinkább n meink történe zik, ugymint szágását dic teszi, kik mag a közszolgálá minden irány saját hir-s szobortalapo bogláraikkal közlik, hogy egy Augustu Leo a Vatiká lóban diesőe üték a száza tal környeze

A férfiú, idős Majla országbiránk os tanácsos nek nagykeré tanuskodó, m már üressé v heték a neki egyedüli oka köztiszteletül

Hogy ez nyi érdemesb tabb férfiak mentségemül finak honszer előtti szeren miánk Italgz kérettem fel, ekként azon vagy a tiszte bizalmas kére nek találtass mégis, inkább tosnak tekint ról Vegétiuss ctus sum, dur

De ha kell a kérő t van előtte az mely engem

Lonovics József érsek AKADÉMIAI EMLÉKBESZÉDE néhai Majláth György felett.

Szabályszerű szép szokása a tek. Akadémiának, hogy elhunyt tagjai felett, midőn hamvaik már kihültek, midőn éltök folyama, működésök érdemei értéke iránt az eszmék kitisztultak, és így oly távolságban, melyből egyedül képes a néző egy nagyobb mérvű épületek egyetemét, mint a festményekben az egyes alakok színét, arányait s művészeti összhangzását s becsét felfogni, az ünnepélyes közgyűlések valamelyikén emlékbeszédek tartassanak.

S ezt téve, a tek. Akadémia egyrésztől önmagát tiszteli meg a szerint, mit egykor Cicero Caesar dicsőregette mondott, hogy ez, felállítván Pompejus ledöntött szobrát, ezekben magáéit állítja fel; másrészt pedig szívelemő, nagyhatású irodalom hősei, az őket ily alkalommal dicsőítő, a műveiket, érzelmeiket s érdemeiket hirdető szónok szavára kikelnek sirjaikból, miszerint kor-s pályatársaik még egyszer kéjelegjenek arcz-s jellemvonásikon, az ifjabb nemzedék pedig ily példák szemléletéből melegeit s ösztönét merítsen, s követésükre, és ha lehet, túlhaladásukra gyuladjon.

A tudomány s műveltség köre mérhetetlen, s nagysága azon mesés lényhez hasonlítható lévén, mely a költő szerint:

„Parva metu primo, mox sese attollit in auras
Ingrediturque solo, et caput inter nubila condit;“
azily lélekidező, psychagóg-szónoklatokkal ünnepelt férfiak, amaz elérhetetlen magaslattal felé törekvőknek utmutatók, mért földkövekül s arra szolgál-
nak: miként nemzetünk ingadozhatatlanul hiszen s
higyen saját jobb, szebb, dicsőbb jövőjében; —
higyen azon erős hittel, mely míg a vallás terén
hegyeket képes egy helyről a másikra áttenni, ná-
lunk csak minap, nagyérdemű elnökünk lelkesítő
szavára, a hegyekről fát, meszet, márványt hozott
át, hogy a már munkába vett nagyszerű palotában
a nemzet bőkezűségének hálaemléket, műveltségé-
nek csarnokot, tudósainak pantheont emeljen.

Az emberi nemzet általában hisz fajának hal-
hatatlan létében. Innen ered az eldőlőknek az utó-
dokról gondviseléséről, kiolthatatlan gondoskodási
vágyok; innen a maradéknak az ősök iránti hálás
emlékezése; innen azon művek, ama könyvek, me-
lyek által azok, kik néhány nap múlva nem lesz-
nek többé, keresik, becsületnek tartják oktatni,
buzdítani, gyönyörködtetni azokat, kik a jövő szá-
zadok folytán egykor lesznek; innen ered végre a
t. Akadémiának azon már érintett intézkedése, hogy
időnkénti nagy-gyűlésein ünnepélyes szónoklatok-
kal áldozzék elhunyt tagjai emlékezetének, s ezek-
ben letegye siralmukra azon palmaágat, melynél
minden egyszerűsége mellett is, becses s drágább
pályabért a görög nép nem nyujthatott, s mely Ho-
ráczknt a győztes bírót a halhatatlanok dicsőségeig
fokozta fel, „quos palma nobilis Terrarum dominos
evehit ad deos.“

Egyébként is ezen rostrumról nyujtott ama
palmaág, s a magas műveltségű honi tudósok-
s íróknak, akadémikusok legyének aztán vagy nem,
mindinkább növekedő száma, még felsőes fejedel-
meink történelmi dicsőségéhez is lényegesen tarto-
zik, ugymint kiknek kormányzását boldogítóvá, or-
száglását dicsővé főleg azon férfiak fénycsoportja
teszi, kik magasb tehetségök- s hivatásuknál fogva
a közszolgálat minden nemében, az érdemgyűjtés
minden irányában kitüntetvén magokat, fejeként
saját hír- s nevékből keltetik az ő számukra a
szobortalapot, saját babérjaikból fonják, saját
bogláraikkal ékesítik az ő koszorúikat, s azt esz-
közik, hogy egy Perikles a szabad Athénében,
egy Augustus a világhódító Rómában, egy Medici
Leo a Vatikánban, míg a halatelt utókor által va-
lóban dicsőeknek hirdettetnek, önmagok neveit
itték a századokra, melyekben annyi dicső férfi ál-
tal környezve éltek.

A férfi, kiről szólni szándékozom, székhelyi
idősb Majláth György, egykori feledhetetlen
országbíró, felsőes apostoli királyunk belső tit-
kos tanácsosa, sz. István király jeles vitézrendjé-
nek nagykeresztése, — nagy s fényes érdemeiről
tanuskodó, magas, fenesengő, habár a halál által
már üressé vált címek, de melyek mind nem szül-
heték a neki szentelt mai emlékünnepélyt. Ennek
egyedüli oka az, hogy ő testületünknek kezdet óta
köztsziszteletű s munkás Igazgató tagja volt.

Hogy ez alkalommal a szónoki tisztet én any-
nyi érdemesb, ügyesebb, s erre nálamnál hivatot-
tabb férfiak közt fel mertem vállalni, szolgáljon
mentségemül az, hogy arra az ünnepelt nagy fér-
finak honszerte kedvelt s magasztalt fia, s a tegnapi
előtti szerencsés választás után ma már Akadé-
miánk Igazgató tagja által is, és pedig sürgetően
kérettem fel, irántai őszinte tiszteletemnél fogva
ekként azon szorongatott helyzetbe esvén, hogy
vagy a tiszteletlenség vádját vonjam magamra, ha
bizalmas kérését mellőzöm, vagy hiunak s önhitt-
nek találtassam, ha azt elfogadom. Elfogadtam
mégis, inkább akarván túlbizakodónak mint akara-
tosnak tekintetni, s ekként elmondhatván magam-
ról Vegétiussal: „Miro more in parendo audax fa-
cetus sum, dum metuo videri audacior, si negassem.“

De ha saját merészségemet mentenem kell,
kell a kérő bizalmát s tévedését is. Tudva volt s
van előtte azon szeretet, esodálat s ragaszkodás,
mely engem dicső atyjához csatolt, s azon tisztelő

jóság, figyelem s barátságos érzés, melylyel ez
csekély személyem iránt évek óta viseltetett
akkor is, midőn ő magas állásánál fogva a fejedel-
lem s a nemzet tanácsában, a hongytlés s az igaz-
ságszolgáltatás élén hazánk sorsára lényeges be-
folyást gyakorolt, s én is a közpályán elfoglalt
szerény polczomnál fogva hozzá közelebb álltam,
azaz, miként a nagy költő mondja:

„Dum stabat regno incolumis, regumque vigeat
Conciliis, et nos aliquid nomenque decusque
Gessimus,“ — s akkor is, midőn ő a közbejött
gyászos események folytán félrevonulván, egy ke-
resztény böles nyugalmával élte hátra volt napjait;
magam pedig, Isten úgy akarván, eredeti jelenték-
telenségembe vissza s ezzel hozzá ismét közel es-
tem. Ezek bírhaták az igen tisztelt férfit arra,
hogy e mai szónoklatra engem kérjen fel, fiui ke-
gyelete hihetőleg némi súlyt helyezvén abban is,
hogy e díszes tisztet épen az teljesítse, ki egyé-
b, e tekintetben szükséges tulajdonok hiánya mellett
is, boldogult atyja iránti tisztelet-s szeretetben
egyedül csak neki enged.

Majláth György 1786-ki április hó 22-én
Zavarón, Pozsonymegyében született. Atyja a tör-
vénytudományáról, catoi komolyságáról, s egy bírói
mint több hongytlésen elnöki minőségében tan-
sított kitért ügyességéről ismeretes s ma is tisz-
telettel emlelt György, kir. személynök és tol-
namegyei főispán volt; kinek is nagybátyja, József,
miniszter s borsodmegyei főispán, ennek fia
József a magyar kir. kincstár elnöke, ennek ma
is élő s honszerte tisztelt gyermeke Antal, ma-
gyar királyi főkanzellár s zemplénygyeji főispán
lévén, miután ezekhez, hogy más jeles Majláth-
fiakat mellőztek, még Györgyünk egyetlen fia
György, Baranyának egykori derék követje, al-
és-főispánja, 1860-ban hazai állapotunk jobbra
fordultának egyik lényeges tényezője, s honunknak
még nem rég „főtárnokmestere“ s általában egyik
leghetőségdúsabb polgára is járul: ugy látszik,
hogy a Majláthok azon kiváltságos családinkhoz
tartoznak, melyeknek tagjai őseiktől valamint az
észtehetséget, egy azon képességet is, hogy a kirá-
lyt s hazát a legfényeseb polczokban szolgálják,
izről izre öröklék, reájok lévén alkalmazhatók Clau-
diusnak eme szavai;

„— — quemcumque requiras
Hac de stirpe virum, certum te de consule nasci.
Per fasces numerantur avi, semperque renata
Nobilitate vigent.“

Ha életirás volna feladatomb, illőnek fogom ta-
lan tartani, hogy Majláth György legközelebbi vé-
rei mellett még családjának ősrégiségével is fog-
lalkozzam. Azonban noha mi tisztelettel tekintünk
azon tős gyökeres nemzetségek ivadékaira, melyek
eredete a magyar ő századok homályában enyészik
el, vagy talán épen a honalapító hősök egyikéig
nyulik fel,

„Egregias animas, qui sanguine nobis
Hanc patriam peperere suo.“ mindamellett is,
hogy a Majláthok nemes családja méltán a legre-
giebbekhez számíthatatik, ez t b is bizonyítanom
valamint ezélonon kívül fekszik, ugy felesleges is
volna. Egyébként is, ámbár hazánkban az alkot-
mányokkal együtt minden intézmény s minden ember
lényegesen aristocraticus szellemű volt, s a
nemzeti czim mindennemű köz- és magántestületek
neve előtt diszlett: azonban nálunk kezdet óta soha
egyetlen oly méltóság, hivatal, járadalom vagy ala-
pítvány nem létezett, melynek elvételére szüksé-
ges volt volna valamely Libro d'oro, vagy az ősök-
nek mint az Incáknál, fel épen a napig, vagy a spár-
tai Heraklidáknál fel egészen Herculesig nyuló
lajstroma: hanem a ki ma nálunk nemes lett, más-
nap már alispán, nádor, szóval minden lehetett.

Tanulmányait kitért sikerrel végezte, és pe-
dig az alsóbbrendűeket a győri gymnasiumban,
nagybátyjának, Majláth Antal ottani nagyprépost-
nak házában s felügyelete alatt, a felsőket a hely-
beli kir. egyetemen Szűcs, Tomcsányi, Mitterpa-
cher, Kelemen s több más, ma is tisztelt nevi jeles
tanárok vezetése mellett. A hajdanok remekírói-
val bátyja s atyja ismertették meg a serdülő, tudom-
ányszomjas ifjút; és innen azon előszeretettel, mely-
lyel irántuk mindvégig viseltetett; innen talán azon
komolyabb irány is, mely őt első ifjúsága óta kor-
társai közt megkülönböztette. Ez időszaktól számi-
tandó azon kegyelet is, melyet az angol institu-
ciók iránt vallott. T. i. a minden jóért s nemesért
hevülni indult kebel mélyen érezte I. Napoleon
önkéüenyének az európai szárazföldre nehezült szé-
gyenítő uralmát, s ennek ellensúlyát egyedül az
angol nemzetben lelte föl. Pitt, Fox, Burke, Sheri-
dan halhatatlan beszédei az ő gyönyörűségének, esodá-
latának, tanulmányozásának tárgyai, önképzési
törekvéseiben mintái s saját szónoki nagyságának
is hathatos eszközei s emeltyüi voltak.

Iskolai s curiai pályáját a derék ifju lefutván,
noha családi viszonyai őt a közszolgálat minden
neménél biztató kilátással kecsegtethették, ő haj-
lamát követve, a megyeit és így azt választotta,
mely nemzetünknek századok óta minden alkotmá-
nyos hivatal s méltóság pítvara, s minden sorsu s
rangu államférfi kiképzésére szolgáló iskola s pá-
lya volt.

T. i. nálunk, hogy valamely tehetséges ifju a
trón és a hon szolgálatához kívánt ismereteket,
ügyességet s tapasztalást magának megszeresse,
nem volt sem a bureaucratia hosszas, dermesztő,
mintaszerű idomítására, sem valamely hierophant
rejtélyes avatásaira szüksége, hanem a megyei élet,

s névszerint a közgyűlés volt azon nagy iskola,
melyben kiki a tanárt, irányt s példányt szabadon
választhatván, a lehetőleg legnyilvánosabb téren,
a megyei tarka s mozgékony élet termékeny meze-
jén egy elméletileg mint gyakorlatilag művelhette
ki magát, s melyben veték meg egykor honunk
egyházi s polgári legfőbb méltóságai s legjelesb
emberei állambölcséségök, alkalmas voltuk s va-
lódi nagyságuk alapját.

Az emberiség sem mélyebbre nem sülyedhet-
ett, mint az emberáldozatban, sem magasbra nem
emelkedhetett, mint az önfeláldozásban. Méltán
keresem tehát én Majláthunk egyik dicsőségezimét
azon önként választott szép, fényes, de terhes s az
epigónok által kelttön már alig méltányolható me-
gyei pályájában, melyet ő 1809-és 1810-ben mint
al-s főjegyző s 1817-ik óta 25 éves korában mint
első alispán annyi erély, érdem- s eredményyel
futott, ama nagyfotosságu s csaknem egészen dí-
jatlan hivatalokat viselve, melyeknél, minthogy
csak szabad emberek szabad választása útján va-
lának elnyerhetők, különösen minden alispán ne-
mes büszkeséggel emlékeztetett Lucanus eme sza-
vaira:

„Quo potuit civem populus perducere liber,
Ascendit,“ s melyeknél a hivatalos működés
folytonos önfeláldozásban, az ösztön, a jobbágyi
hűség s a honszeretet érzelmében, s a jutalom az
eredmény örömeiben, a teljesített kötelesség öntu-
datában s a közelismerés vigasztalásában állt:
„dignum solumque par pretium tanti laboris.“ A jó
hazafiak az ő szövetségi papokhoz hasonlíthatók,
ugymint kik merő áldozatokból éltek.

Megyebeli pályafutása alatt, miként többször
sajnálkodva emlité előttem, igen kellemetlenül
érinté őt az, hogy mint jegyző 1809-ben tagja lévén
a Pozsony városát megszállott francia őrsereg
élelmezése iránt intézkedő bizottmányának, e minő-
ségben vérző szívvel volt kénytelen és pedig disz-
öltözeten megjelenni a hatalmas császár majd nép-
napjának, majd győzelmeinek alkalmából tartott
„Te Deum“-okon; s részt venni az e miatti atái-
nos kivilágításban, ugyszinte az ellenségi tábornok-
s helyparancsnoknál rendezett ünnepély-
ekben. Tekintve érzelmet, mindezen különféle
helyzetekben reá valának alkalmazhatók Tacitus-
nak ama komoly s oly jelentékeny szavai: „Bur-
hus laudans et moerens.“

Nem hallgathatom el, hogy alispánvá választ-
tatván, a főjegyzői hivatalban Bartal Györgyöt,
mindvégig hön szeretett barátját, nyerte utódot,
azon férfit, kiben nemzetünk egyik legérdemesb
veteránját, Akadémiánk pedig az ő igazgató taná-
csának s törvénytudományi osztályának egyik leg-
régibb, legkitünőbb tagját tiszteli, s kinek a ma-
gyar törvényhozás és alkotmány történelmét illető
megbecsülhetetlen commentárait szintoly kegyelet-
s buzgalommal fogja nálunk tanulmányozni egykor
a maradék, miként tanulmányozzák az ő Blakston-
jokat az angolok. Ő a régi intézményeinket elsod-
rott özön árjaiból mindszemélyében, mind ama mű-
vében ma is magasan kinyulik, nem mint valamely
rom, hanem mint tisztos emlék, s él s élni fog köz-
tünk nem mint sirató dalnoka, hanem mint dicsőítő
történetes multunknak.

Mint alispán, 1819-ben azon kitüntetésben ré-
szesült Majláthunk, mely szerint a királyi felség őt
néhai gróf Cziráky Antal mint királyi biztos mel-
lett, albiztosi minőségben Erdélybe küldötte, hogy
az ottani földesurak és jobbágyok közti rendezet-
len viszonyokat közelebbről megvizsgálván, azok-
nak ohajtott szabályozásuk végett czélszerű javas-
latokat terjesztszen elé.

T. i. az urbér, Mária Terézia halhatatlan nevi
királynének kormányzói bölcseségének s anyai szív-
vének ezen tán legönkéntesb, de kétségtelenül
legnagyobb, legnemesebb, legáldásosb műve, s az
ur és jobbágy kölcsönös jogainak s kötelességeinek
1791-től kezdve épen 1836-ig minden országyűlés
által habár csak ideiglenesen, szentesített Codex,
Erdélybe behozva soha sem volt. E szerint az ot-
tani jobbágyok sorsa, noha általában a birtokos
nemesség keresztény érzelme s szelid bánásmódja
mellett türhethetlennék nem tekintethették, de mivel
az egyes földesurak szeszélye- s jótetszésétől füg-
gött, elutasíthatatlanul rendezést, oltalmat, biztosít-
ást kívánt.

E miatt fáradozott Erdélyben Majláth, ereje
teljes megfeszítésével. Mit e ezélből ő s a fenem-
lített nagynevi főbiztos, közös munkálataukban ja-
vaslatba hoztak, mindaz annak idejében az ottani
törvényhozás számára megbecsülhetetlen anyag volt
volna: azonban ha fáradozásikat méltó eredmény
közvetlenül nem követte is, érdemüket ez nem érint-
heté, ugymint melyet a siker nem feltételezhet.
A nagy férfiak, a lángelmék ugy vannak műveik-
kel, mint a hódítók birodalmokkal. Ez halálukkal
rendszerint feloszlik, de dicsőségök enyészhetetlen
marad.

A pozsonyi rendeknek ugyanazon bizalmok, mely
Majláthunkat a legelső megyei polczról csakha-
mar az elsőre emelé, választá el őt 1811-ben or-
szágyűlési követté is. Pályatársai által örömmel
üdvözölve, alig foglalá el törvényhozói székét, s
már a legjelesb képviselők első sorában tűndök-
lött. Állását nem kevésbé nehezíté az őt megelő-
zött kedvező közvélemény, melyet igazolnia kel-
lett; kényessé tette a reá bizott kerületi jegyzői tiszt,
mely az akkori súlyos körülmények közt szintany-
nyi ész s tudományt, mint ildomot s tapintatot ki-
vánt; végül sajtászerivé s mindenkire nézve érde-

kessé az, hogy a képviselői tábla elnöke az ő tiszteletreméltó atyja volt.

Nem lehet nem különös élvezet nélkül az akkori országgyűlési, Naplóban olvasni a közhatalmazatokra döntő befolyással bírt nyilatkozatait főleg pedig az elnöki mindig nyomós, de mindig óvatos előadásoknak majd támogatására, majd czáfolatára ezéző kísérleteit, melyek közt valamint am azok az ő tudományát s törvényhozói teljes képzettségét fennen hirdetik, úgy az utóbbiak fényes bizonyosságát nyújtják azon épületes szerénységnek, mely a vitaközlések hevében sem téveszti szem elől a gyermeki kegyeletnek az apai tekintély iránti kötele, gyöngéded, szent figyelmeit; — azon szerénységnek, mely Lacordaire helyes észrevétele szerint általában éppen úgy emeli a dicsőséget, mint a szemérem a női szépséget.

Az ekként megdedzett s teljes értékében ki ismert férfi, ez időtől fogva a közhatalmak, méltóságok lépcsőzetén rendkívüli sebvel haladt. 1821-ben helytartósági tanácsossá nevezetvén ki, már 1822-dik évben mint itélőmester a kir. itélőtáblánál, s nem sokára mint udvari tanácsos a magyar udvari kir. kancelláriánál lón alkalmazva, nyájas, ügyes, jártas voltával mindenütt mindenkit személye iránti szeretet- s csodálatra ragadván, önmagának pedig életszabályul tűzvéni ki azon elvet: a hivatalos teendőkből mitsem halasztani holnapra, mi ma elvégezhető, „nil actum eredit, dum quid superesset agendum.“

Nagyemlékeztető atyjának, s a ki ennek rövid ideig méltó utódja volt, a jeles Szőgyényi Zsigmondnak halála után, 1825-ik évi decemberhó 30-kán kir. személynökké nevezetvén ki, e tisztét, s ezzel a karok és rendek táblájánál elnöki székét, az akkori nagyfontosságú, de viharos országgyűlés folyama alatt foglalta el, s az ez időbeli országos irományok örökös tanuemelei lesznek azon államférfiúi bölcseségnek s elnöki ügyességnek tapintatnak, melylyel ő az akkori heves vádakban, panaszokban s követelésekben pártatlanul áradozott vitaközléseket mérsékelni, a szenvedélyeket csillapítani, a kormány jogos szándokait támogatni, szóval a tanácskozlásokat annyi szirt és vész közt ezélhoz vezetni tudta. Az 1828-ki nevezetes országgyűlésen alkotott fontos, üdvös s alkotmánybiztosító törvényekben, s az ezek rendeletéhez képest majd az ő elnökele alatt, majd lényeges részvéte mellett készült országos választmányi munkálatokban fekszik az ő legszebb érdeme s dicsősége.

A működésével legfelsőbb megelégedésnek fényes tanuságát akkori jó urunk s királyunk, I. Ferencz ő felségétől mindjárt az országgyűlés után, a sz. István király jeles rendjének középkeresztjében s a belső titkos tanácsnoki méltóságban, 1828-ik évben pedig Hontmegye főispánságában nyerte.

Mint királyi személynök, ezen hongytilési nyerte meg boldog emlékeztető József főherczegnádor teljes bizalmát is, kinek az alkotmány megörzése- s fokonskénti fejlesztésére irányzott törekvéseit Majláthunk ez idő óta hiven s ernyedetlenül támogalta. Lehet is mondani, hogy 1825-től 1847-ig ő a központi kormánynak Magyarországot illető iztékedeisire határozott befolyással volt, hathatósan segítve herczeg Metternich Kelemen személyes s törhetlen bizalma által, kinek ez időszakból származó számos, sajátkezü levelei, egy e bensőbb viszonyoknak, mint egyuttal annak is fényes, nagybecsű tanuságai, miként a nagynevű s tekintélyű országglár honunk irányában szorosán az alkotmány terén állott, és valamint ennek a történeti alapon eszközlendő kifejlését őszintén ohajtá, úgy másrészt a kormányzat erélyének a törvény korlátai közt alkalmazását következetesen sürgette.

Míg Majláth magasztalásától az egész hon viszhangzott, én, mint követ, az 1830-iki koronázási országgyűlésen valék először szerencsés őt személyében s nagyságának teljes dimenzióiban látni s felismérhetni. Joggal mondhatam: „auxit praesentia famam.“ És ez idő óta sok év folyt le, s ezek hosszú során módomb volt hazánkon kívül is nem egy jeles, magasztalt, sőt világhírt államférfival találkozni: de az ezekkel egybehasonlítás s az időfolyama nemcsak nem csökkenték, sőt inkább szilárdíták s növelék azon tiszteletet s csodálatot, melyet személye iránt ama hongytilés alatt tapasztalásom keblemben keltett.

Az 1830-i országgyűlésről szólván, nem lehet említetlenül hagynom, hogy az Akadémiánkra nézve örökre nevezetes marad, miután azon nyerte létét, biztosítását s szabályainak szentesítését. Zengzetes szép nyelvünk még akkor jobbra szabálytalan, irodalmunk pedig különféle jeles terményei mellett is olyan volt, mint a spártaiak vas pénze, mely csak Laonia szük határain belül birt forgalommal. Nyelvünk művelésének s nemzeti irodalmunk emelésének szüksége s ugalló halhatatlan Széchenyinknek Akadémiánk létesítésének nagy eszméjét, s szilék csakhamar ezen eszme valóítását is. Hazafüi lelkesedéssel üdvözlé s karolá fel azt Majláth György, s lényeges részt vévén Akadémiánk szervezésében, részt szabályainak kidolgozásában s törvényesítésében is: méltó volt, ki mindjárt kezdetben az Akadémia Igazgató-tanácsának tagja legyen, — méltó, kinek neve ekként marandó diszül, Akadémiánk évkönyveinek első lapján tündökljék.

Ezen országgyűlés után 1831-ki november hó 7-én, I. Ferencz urunk s királyunk által államtanácsossá nevezetvén ki, ezen fényes s fontos polezon

is teljes mértékben igazolá a véleményem, melyet ő irányában nagy multjánál fogva egy a fejedelem mint a nemzet táplált. Egyik tanácsos társától hallám azon dicséretét, hogy míg e téren mindnyájokat felülmulja, még a szorgalom szerény körében sem lehet vele versenyezniök, nem még az aisebb hivatalnokoknak sem, ő levén a hivatali termekben mindig az első, ő mindig az utolsó. T. i. a munkás jó hazafi, mint a buzgó keresztény, szüntelenül fáradoz, izzad s harezol, s hogy kipihenje magát, az örökkévalóságra vár.

A királyi felség kinevezésétől függő legmagasb alkotmányos méltóság, (minthogy a nádor választása a nemzet jogaihoz tartozik), az országbiróé volt, s miután ez Akadémiánk halhatatlan nevű s diszül egykori tagjának, gróf Cziráky Antalnak miniszterre kinevezése által megléresedett, arra 1839-i aprilhó 4-én Majláthunk lón V. Ferdinand ő felsége által felemelve. Míg a nemzet e választást tapsaival üdvözlé, ő aggodott, mert hivatal s kötelességet szemlélt ott, hol mások csak csillámló fényt, magas polezot, országos méltóságot láttak. Mi még mindnyájan az ő kortársai levén, bizton állíthatjuk, hogy sem ezen méltóság tisztább s ügyesb kezeire bizza soha nem volt, sem a hongytilésen az avval járt elnöki s törvényhozói tisztelemlyebb bölcseség-, finomabb tapintat-nagyobb dicsőséggel, mint ő tevél, teljesíteni nem lehetett; s ha egyrészt kétségtelenül hihetjük, miszerint ő mint országbiró, a kir. curia élén tudománya, éles elméje s lelkiismeretes pontosság- s szorgalmánál fogva utódjainak örök példánya leend: — másrészt az 1840-i hongytilésen szerzett magasb érdemei közt méltán kiválólag magasztaljuk azt, hogy az annak végén kieszközölt amnestia és a magyar nyelv iránt hozott törvényes határozatok főleg gróf Majláth Antal akkori tehetségűs s nemeslekké fő-kanczellár és az ő fáradozásainak tulajdoníthatók, valamint ugyanecek nyelvünk ügyének annyi nehézség daczára hosszú de kitarító harez után nyert végdiadala is.

Miként főlebb mondam, feladatomb nem életírás, hanem lehetőleg rövid emlékebeszéd levén, e kettős pályáni működését nem fogom részletesen elemezni, hanem e helyett szándékomb inkább nemes jellemének egyes vonásait kiemelni. Még a történelem is, mig a jelesb férfiak egyes életese-ményeinek rajzában többnyire csak mulatságot nyújt: épületes, oktató s szívkepző csak élethü jellemzésökben lesz. Merő töredék ugyan, mit ekként adandok; azonban valamint Cuvier lángeszze bármily csontdaraból képes volt a hajdani őslényt szervezete s roppant alakjának teljes voltában kiismerni; s valamint a vaticáni torso, minden esonkasága mellett az egykori szobor tökélyére mutat egy e töredékek is Majláthban egy, a rendes embermérvet haladó egyént, s egy valóban nagy embert s nagy hazafit tüntetnek elénk.

Azon időben, melyben Majláth pályáját futá, hazánk kitünő férfiakban talán gazdagabb volt mint valaha. Ismertük is csodálatuk, — és pedig csak holtakról szólók, — a kir. curián Urményi Józsefet, Láncey Józsefet, Szerenecy Istvánt: a kanczelláriánál báró Eötvös Ignácot s gróf Reviczky Adámot; a törvényhozásnál gróf Dessewffy Józsefet s Aurélt, Vay Józsefet s nagy Pált; a tevékenység terén id. gr. Zichy Ferenczet és Széchenyi Istvánt; s mindezek közt s talán mindezek felett nádorunkat, főherczeg Józsefet. Azonban ezen jelesek dicsősége az övét nem homályosítá, hanem növelé, s mikép a Volta oszlopának lemezkötegeben minden tányérka saját villanyosságával s a többivel is bír, épen úgy ő saját dicsősége birtokában a másokéhoz is járult, s a másokéban is osztott, s közös haza levén az, melynek szeretete mindnyájokat egyiránt lelkesítette, mint az égi testek rendszerében a planeták egymástól függetlenül futván elliptikájokat, valamennyien ugyanazon középpont vagyis nap felé gravitálnak ugyanazon nap fénye- s melegében úsznak s tündöklenek.

E világ nyomorúságai közé tartozik, hogy az emberek mindent, még az erényt s érdemet is politikai pártjok prismáján át szokván nézni, a dicséretet s gyalázást azon szenvedély sulymértéke szerint osztogatják, mely Sainte-Beuve szerint nem egyéb, mint az exclusiv szeretet irigy szegénysége, s melynek csalfényénél öntvén, vésvén, alkotván nagy embereiket, csak ezek cultusát fizik, miként a régiek, kik isteneiket önmagok teremtvén, saját agyremeikkel népesíték be az olympot, s oltáraikon saját szenvedélyeiknek gyujtottak tömjént.

Nem így volt ez Majláthunkkal, ugymint kit a honban még az is nagy embernek vallott, ki az ő politikájában nem osztozott, s nagy törvénytudónak, mely belátásu s téveszthetlen bírónak még az is, ki ügyét előtte elvesztette. A ki őt látta, természetes volt benne a nagy embert sejtienie, s reá alkalmazni a classicus ama szavait: „Bonum virum facile crederes, magnum libenter.“

A hír s név és a valódi dicsőség közt szerintem nagy a különbség. Ez a tudományokban nagyszerű felfedezéseket tehetett; az talán új s az eddigieknél öldöklőbb fegyvernemeket talált fel, csatákat nyert, országokat hódított, népeket igazott le; emez utakat készített, posványokat szarított, roppant gulákat s pompás emléképileteket emelt; amaz a művészet szárnyain a tőkély magaslatáig hatván, majd vésznon majd köben az eszmének valóságot, az erénynek testet, az égi lényeknek

látható, fogható alakot adott, miként Parrhasius és Skópaszról oly szépen írja Horác: „Hic saxo, liquidis ille coloribus“

Solers nunc hominem ponere, nunc deum: — az ily férfiak kétségtelenül növelni fogják saját becsületökben nemzetüket, s kortársaiktól magasztaltatva, élni fognak a történelemben: azonban mindez — hír, nevezetesség s becsület, de még nem valódi dicsőség. Az ily dicsőség, miként egy korunkbeli jeles francia író helyesen jegyzi meg, a magasságban Istené, itt a földön nem a lángelméé, hanem az áldozatkész, a jótékony, az önzetlen, a hősiés erényé, az osztályrésze az ama fejedelemnek, ki Istent félve, s saját boldogságát a másokéban keresve, Titusként elveszettek tekintti a napot, melyen jót senkivel sem tett; — osztályrésze azon honpolgárnak, ki nem kételkedett a köztjót vagyona s élte árán is biztosítani, — s azon népek, mely mig egyrészt a halált a szabadságnak éléje teszi, másrészt ha szorongatott fejedelmé nala segélyt keres, tántoríthatlan hűsége tanuságaul felhívó szótátára a „moriamur pro rege nostro“ hallhatatlan kiáltózáival válaszol; osztályrésze s sajátja az nem egy Sándornak vagy Timur-lengnek, hanem egy Aristidnek, egy Regulusnak, egy Marc Aurelnek s egy Hunyadynak.

Ilyen volt Majláth dicsősége, ugymint mely az erényen alapult, s ekként a sors s szerencse kegyetől független levén: „intaminatis fulget honoribus.“

Benne mindenekelőtt mely v a l l a s o s s á g á t kell kiemelnem. — Ő oly időben növekedett, melyben a tudomány többnyire vallástalan s magának a társadalomnak léte is problematikus volt. Egy nagy vajadásban szenvedett az emberiség, s a forradalom hősei, miután trónokat forgattak fel, bűnös diadalérzetökben mint új Titánok, az eget akarák meghágni. A francia corrosiv bölcselém adeptjei másfél századig hirdették, mily boldog lesz az emberiség, ha majd egykor teljesedvén Plató álma, a philosophia a trónra ül. S a mint ama philosophia arra ült, ez megújítá a kereszténység ellen mindazt, mit a Nérók s Déciusok vérengző dthé, a Cel-susok s Juliánok álbölcselme s sophismái, s a Lucianok leleményes s bosszus gunyora felhasználtak, s e ezélra nem hiányzott nála sem a forradalmi nyaktiló, sem az encyclopaedistáknak szóvirágba burkolt lassu merge, sem a Voltairek szédítő gúnya.

Ide járult még ama csak igen is gyakran tév-irányu tudvágy viszketege, mely szerint az emberek elolthatlan tudományos szomjuk enyhítése végett mohón isszák az olykor rosul választott vagy önmagok által felzavart források hajkait; hogy egy szemnyi igazságot találjanak, minden mocsáron átgázolván, az új ismeretet hitök árán vásárolják; s mig pihenés nélkül nyomozzák az utólréhetlent, felfogni szeretnék a megfoghatatlant, bonezolni a testtelent, szóval: midőn mindent vágy-nak tudni, olyanok lesznek, mint sz. Bernárd jellemzése szerint Abelard; „homo egrediens sui ipsius mensuram, nihil necit quae in coelo et terra sunt, praeter seipsum.“

Ha voltak is az időben a papságon kívül, kik a mindenfelől ostromlott kezesztény hit védelmére sorompóba léptek, de szótatuk olyannak tetszett, mint egy végképen letűnt multnak bágyadt, haldokló, tompa viszhangja.

Mindezen veszelty szerencsésen meglábalta Majláthunk. Vallásos ismereteit s érzelmeit atya oktatásiból s példájából meritvén, jókor megtanulá ismerni s tisztelni saját egyházában azon egyetlen hatalmat, mely előtt, Montalembert szavai szerint, az ember midőn meghajol, magasodik; jókor megtanulá az őt is kísértetett tudvágy esábjainak el-lentállni; a feleslegest a szükségesnek alárendelni, a hit kinesét az ész tulkapásai s a bölcselém tévedései ellen a kijelentés szent várfalai mögöl védeni; szóval, elmondhatni róla: „retinuitque, quod est difficillimum, ex sapientia modum.“ Istenben bizván, mindent töle származtatván s hozzá vezetvén vissza, s úgy a birodalmak történelmében mint saját élte folyamában Istent keresvén, innen érthető azon szende nyugalom, mely arcán el vala hintve, azon méltóságteljes komolyság, mely egész lényét áthatotta, és azon elmefenség, mely Bossuet szép kifejezése szerint az ő derültségét saját magasságában találja, „trouve sa sérénité dans sa hauteur.“

Példás vallásosságához járult még az ő valódi türelme is, azon igazság bizonyyságaul, miszerint erős hitűnek kell annak lenni, ki mások meggyőződését tisztelni, — a keresztény szeretettől áthatottuak, ki minden emberben saját testvérét látni, — s mélyen vallásosnak, ki a vakbuzgalmat kárhoztatni s a türelmet s a lelkiismereti szabadságot ennek józan értelmében hirdetni akarja.

Egyéb jeles tulajdonai közt nem lehet nem névszerint megemlítenem még é k e s s z ó l á s á t is, mely úgy látszik, a Majláthoknak örökségül jutott.

Az embert, ugymond egy korunkbeli jeles író, semmi, sem különbözteti meg annyira az állattól, mint a beszéd, miután ez közvetlenül a gondolkodó ész szüleménye. Eme bámulatos tehetség mindig rejtélyes erővel hat reánk, akár aztán a esacsogó gyermek rebegésében, akár a fellengző szónok mennydörgésében nyilatkozzék, s a szó akár halk lépttel az elmékedés lassu menetét kövesse, akár az ének melodiusus lejtésénél az éposz magaslatáig emelkedjék, vagy az andalgó lant bűvös körében

kéjelenjen. Mór ritkább ajándok gondolkodni s a gicailag rendezni művelt s valódi hatályu s becsütek s nem dema oly férfiakat, kik új világ örök pezvén ki, azt es korszerű józan ben szeretik has hatalmak hazájá patria potuisse s tól áthatva s h nyugalmát, szívó Cháriszok sejtés társakra jötékó folyást gyakoról séggel szemlélik tását, s azok bir helyezik.

A szó, a be különösen meg betitkben testes tes s mintaszerü megyei törvény mekben akár m vagy az előharc szót, logikájána keresetlen ékes feszülten tartva azokat is bámul a pártszellem u tárgy vagy szü ki nem tört vol rája, mint ama vándor szomján fakadnak.

A józan sz te azokat, kik ság izét az eré azért, mert a v zatát s haladás velte, és pedig hanem egyedül monda, a józan még akkor is, h harezban is ink

Eszmemen magából merítv ő fonalszárait, s szetes, de szét kerekíteni, tot mindig a résen nyozzók nála készség, se a h

Egyébirán talma nem a es képekben, han magasztalában lett a kifejezés festői tehetség ról vagy a jele tiszta s hű tükör jövöre is kiterj látnokok hárfá

Evvél nye legszabadabb meggyékben, m söt bírói minős székének végz korolt, s hogy mazhatók a rón ama szép szav

Libertate Sed regu

Az 1843- gondjai közt r vidékek bejáró juttatá a szer Ezen órák elő neea szerint: cente proficias mennyi élvezet fesztelenül s n

Beszédjei tasságánál fo fűszerezve s a kel töltve, me műveltség, kor időkben futót hat. Azonban államférfihez jövője volt, s d dón ő a társal ben áradozna ratlan honszer nyei mellett k s az őt ért am zeterben is ker kori írónak R fel:

„Par tibi R Et quanta f

hevesen felkik illő verspáré örömet áteng

nt Parrhasius és
us
nunc deum: —
fogják saját be-
saiktól magasz-
emben: azonban
illet, de még nem
ként egy korunk-
gyzi meg, a ma-
em a lángelmé,
az üzentlen, a
ama fejedelem-
oldóságát a má-
szettnek tekinti a
ett; — osztályr-
etelkedett a köz-
sitani, — s azon-
lált a szabadság-
ngatott fejedelm-
hüségé tanusa-
nur pro rege no-
laszól; osztályr-
nak vagy Timur-
egy Regulusnak,
lynak.
e, ugymint mely-
s szerencse ke-
tis fulget honori-
a H a s o s s á g á t
növekedett, mely-
stalan s magának
natus volt. Egy
mberiség, s a for-
orgattak fel, hűnös-
k, az eget akarák
őlesem adeptjei
oldog lesz az em-
Plató álma,
t ama philosophia
ység ellen mind-
ngző dthe, a Cel-
ophimái, s a Lu-
era felhasználak,
sem a forradalmi
aknak szóvirágba
tairek szédítő gú-
en is gyakran tév-
szerint az embe-
juk enyhítése vé-
roszul választott
források hajkait;
lájának, minden
eretét hitők árán
ül nyomozzák az
megfoghatatlant,
lön mindent vágy-
sz. Bernard jel-
egrediens sui ipsius
uolo et terra sunt,
apságon kívül, kik
esztény hit védel-
ozatuk olyannak
stínt multnak bá-
ja.
ésesen meglábalta
s érzelmet atya
s, jókor megtanulá
ban azon egyetlen
ert szavai szerint,
sodik; jókor meg-
gy esájainak el-
ésnek alárendelni,
a böselem téve-
falai mögöi véde-
tinuitque, quod est
Istenben bizván,
ozza vezetvén visz-
lémben mint saját
innen érhető azon
l vala hintve, azon
egész lényét átha-
Bossuet szép kife-
saját magasságá-
ans sa hauteur.“
lt még az ő valódi
onyságán, misze-
ni, ki mások meg-
sztyén szeretettől
en saját testvérét
ki a vakbuzgalmat
kisméretű szabad-
rdetni akarja.
zt nem lehet nem
é k e s s z ó l á s á t
knak örökségül ju-
orunkbeli jeles író,
nyyra az állattól,
entül a gondolkodó
s tehetség mindig
r aztán a eszesgő
fellengző szónok
s a szó akár halk
hétét kövesse, akár
éposz magaslataig
ant büvös körében

kéjelengjen. Moore Tamás szerint a nehéz dolgok a ritkább ajándokok egyike lévén, ezek előtt állva gondolkodni s a gondolatokat rögtön s folyvást logicailag rendezni s kellő szavakba öitöztetni: a művelti s valódi szónokok mindig s mindenütt nagy hatályu s becsü férfiak voltak; — szónokokat értek s nem demagóg s sophista szájhősöket, hanem oly férfiakat, kik természetes tehetségüket az ő és új világ örök példányának tanulmányozásában képezvén ki, azt csak a rend, az ősi intézmények, a korszerű józan haladás, szóval a közjólét érdekében szeretik használni, irtozva a gondolatól, hogy hatalmuk hazájok káraig fajuljon: „vile nefas, plus patria potuisse sua;” — oly férfiakat, kik tárgykó-
tól áthatva s hevítve, lelkükben a meggyőződés nyugalmát, szívökben a közlés ösztönét, ajkukon a Cháriszok sejtes mézét viselik, s kiket, ha polgár-
társaikra jótékony hatást s evvel eredményes be-
folyást gyakorolnak: az emberek igazolt büszke-
séggel szemlélik bennök önmagok felmagasztalta-
tását, s azok hírében s nevében saját dicsőségüket helyezik.

A szó, a beszéd ezen ajándokával Majláthunk különösen meg volt áldva, s ha gondolatit papíron betűkben testesítette, minden írománya egy tökéletes s mintaszerű mű volt; ha pedig közhelyeken, a megyei törvényhozás, vagy bizottmányi tanácsstermekben akár mint elnök, akár mint vezérszónok vagy az előharcosok s protagonisták egyike emelt szót, logikájának élesvolta, érveinek döntő sulya s keresetlen ékesszólásának varázsa által mindvégig feszülten tartva a hallgatók figyelmét, ezek közt azokat is bámulatra ragadta, kiknél az áttérésnek a pártszellem útját állta. Nem volt oly abstract tárgy vagy száraz ügy, melynél beszéde közben ki nem tört volna belőle az ékesszólás villogó szikrája, mint ama hűs s tündő vizek, melyek a tikkadt vándor szomjának enyhítésére a sivatag szikláiból fakadnak.

A józan szabadság embere lévén, nem szeret-
te azokat, kik Toqueville szavai szerint a szolgál-
ság izét az erény alkatrészének tekintik, s épen
azért, mert a vitatkozásban a szabadság nyilatko-
zatát s haladását szemléli, azt minden téren ked-
velte, és pedig nem saját fölébbsége öntudatában,
hanem egyedül az igazság érdekében, mely, miként
mondá, a józan vitatkozás által mindig nyer, nyer
még akkor is, ha nem győz, s mely a legélénkébb
harcban is inkább győzelmet keres, mint diadalt.

Eszemenetében s okoskodásiban védveit ön-
magából meritvén, ezeket, mint a selyemrovar az
ő fonalszárait, sajátzerű ügyességgel egy termé-
szetes, de szét alig bontható gombolyaggá tudta
kerekíteni, „totus teres, atque rotundus,” s minthogy
mindig a résen állt, sajátjává tévé, hogy ne hiá-
nyozzék nála soha — se a harc előtt a esata-
készség, se a harc alatt a hidegvértség.

Egyébiránt az ő ékesszólásának jellege s ha-
talma nem a csengő szavakban s keresett pompás
képekben, hanem a gondolatok új, egészséges-
s magasvoltában, s az egybefüggő érvek ereje mel-
lett a kifejezés egyszerűségében s azon sajátos
festői tehetségben állott, mely szerint midőn a mult-
ról vagy a jelenről szóltok, szavaiban egy kristály-
tisztza s hű tükör mutatkozott; ha pedig olykor a
jövőre is kiterjeszkedett, többnyire bús sejtelmek a
látatok hárfájának jóshangjaiként tündek fel.

Evvél nyerte s érdemelte ki ő, hogy a világ
legszerényebb népének határozataira úgy az illető
megyékben, mint a hongyülés mindkét táblájánál,
sőt bírói minőségében még honunk legfőbb ítélő-
székének vézseire is oly lényeges befolyást gya-
korolt, s hogy ekként teljes joggal reá alkalmaz-
mazhatók a római költőnek Pompejusra vonatkozó
ama szép szavai:

„ — — — salva
Libertate potens, receptorque Senatus
Sed regnantis erat.“

Az 1843-ki és 1848-ki országgyűlések alatt
gondjai közt némi enyhülést a pozsonyi regényes
vidékek bejárásában keresvén, igen gyakran nekem
juttatá a szerencsét, hogy sétáiban őt kísérjem.
Ezen órák előttem feledhetetlenek lesznek. Ha Se-
neca szerint: „habes, quod ex sapiente viro vel ta-
cente proficias,” könyvül megítélni, mily nyereség,
mennyi élvezet volt rám nézve ily böles férfival
feszületlenül s meghittent társalognom.

Beszédei a római irodalombani bámulatos jár-
tasságánál fogva classicius idézményekkel voltak
fűszerezve s azon elnős s gyakorlati észrevételek-
kel töltve, melyeket csak egy, az övéhez hasonló
műveltség, komoly elmélkedés, nehéz s vesztérhes
időkben futott pálya s valódi életbölcsesség nyúj-
that. Azonban beszélgetéseinek tárgya, miként ily
államférfihez illék, főleg honunk sorsa, multja, s
jövője volt, s egy ily alkalommal történt, hogy mid-
őn ő a társalgás alatt szebbnél szebb idézmények-
ben áradozna, s én magyar fajunk csaknem pá-
ratlan honszeretetének okát hazánk sokszoros elő-
nyei mellett különösen még egykori nagyságának
s az őt ért annyi inség s szenvedésnek bús emléke-
zetében is keresvén, erre vonatkozólag egy közép-
kori írónak Rómát illető eme distichonját hoznám
fel:

„Par tibi Roma nihil, cum sis prope tota ruina,
Et quanta fueris integra, facta doces.“

hevesen felkiáltott, miként ezen, oly igen hazánkra
illő verspárárt az napi valamennyi idézményeit
örömet átengedi, s egyszersmind azt nemesak rö-
g-

tön jegyzékbe vevé, hanem előttem később is gyakra-
n ismétlé. Ez magában ugyan csekélység, de
jellemzi mégis benne azon fenlobogó honszeretetet,
melyről egyébként egész élte tanuskodik.

A királynak s a hazának egyiránt híve lévén,
ebbeli loyális érzelmének kifejezését az ősi alkot-
mány iránti ragaszkodásban kereste, s ép oly ke-
véssé helyeselte azt, mi a kormány intézkedése-
iben avval ellenkezett, mint azt, mi a honfiak
részéről annak lényeges s rögtöni átalakítására
ezélt, nem úgy, miként Terenez fősvénye mon-
dá: „Etiam araneas mihi servari volo,” hanem in-
kább figyelve Plinius ama szavaira: „Difficile
est addere vetusti novitatem, novis auctoritatem,”
— azt, mi bár honnan eredő visszaélésnek mut-
tatkozott, orvoslani; a mi clavult, óvakodva kimet-
szeni; a mi a nemzet közkívánalma szerint szüksé-
gesnek tetszett, elfogadni; erősíteni saját érde-
künkben a kormány hatalmát, hogy rendeltetésé-
nek megfelelhessen; fékezni a megyéknél — nem
alkotmányos autonómiáját, hanem igénybe vett min-
den hatóságát, s daczban s tisztviselési szándánál
jelenetekben nyilatkozott ama rakonzatlanságait,
melyekre oly igen alkalmazhatók Tacitus eme sz-
vai: „Ob certamina potentium invalido legum auxi-
lio, quae vi, ambitu, postremo pecunia turbaban-
tur“ szervezni az országgyűlést, hol az egyik tá-
blánál a szavazók száma határtalan, a másiknál pe-
dig a szavazatok nagyobb része súlytalan s számí-
tatlant volt; érvényesíteni a kir. városok törvény-
hozási jogát, s növelni s biztosítani politikai nyoma-
tékosságát; korszerű törvények s intézetek által
emelni a nép vagyonságát és értelmiségét, s ezek-
ben itthon a többi nemzetiségek jogainak teljes
megtámlása mellett igazoltaknak mutatni ki fajunk
igényeit; szilárdítani a törvényes függetlenség fen-
tartása mellett hazánknak Ausztriávali szorosb
egységét, mint a birodalom nagyhatalmi állásá-
nak s nemzeti létünk, haladó műveltségünk s szebb
jövőnk lényeges feltételét; végre alkotmányunk to-
vábbi kiképzésénél az idegen szokások s intézmé-
nyek tüdvelen utánzása helyett egyedül történelmi
multunkat, nemzeti sajátosságunkat, valódi szüksé-
günket s a birodalom másik fele iránti viszonyaink-
at s az avval felbonthatatlan kapcsolat szemmel tar-
tani: — ezek voltak azon politikai elvek, melyeket
ő úgy a magánkörökben, mint a nyilvános helye-
ken, egy a fejedelem mint a nemzet tanácsában
mindvégig a magáéinak vallott.

Alkotmányunknak, miként Majláth ohajtá, bé-
kés, zajtalan átalakítására minden készen állott.
Már törvény által volt 1843 ban megállapítva a
nem-mesek hivatali birtokképe; a vallásbeli
viszályok ezélszeri intézkedések által meg voltak
szüntetve; ki volt a közterhek közös viselésének,
ki a jobbágytelkek s az urbéri terhek megváltha-
tásának nagy elve mondva, s már müködött csekély
személyem részvételével is azon országos bizottmány,
mely eme megváltás s a kármentesítés módja, mér-
teke s eszközei iránt véleményadást végett ugyan-
csak Majláth elnöklete alatt mindjárt az 1847-i
hongyülés kezdetén ki volt küldve.

Bekövetkeztek az 1848-i események, melyek
fölközt elbusultában nem azt fájalta ő, a mi az ak-
kori hongyülésen a nép közérdekeiben történt, ha-
nem azon szánandó rohamot, melylyel a törvénye-
ket rögtönözöttik, alig sejtvén, hogy a nagy sebben
a kitzított ezélt túlhaladtuk, s az ősi rendszer rom-
jain egy egészen új alakú, de tarthatatlan épületet
emeltünk.

Méltó, hogy e helyen felemlítsem azon báto-
ságot, melyet Majláth ez országgyűlés alatt épen
azon alkalommal tanusított, midőn a rendek tá-
bláján már elfogadott legfontosb reform javaslatok
kerültek a főrendek elé. A nádor ezek tárgyalása
végett a rendes ülés bevégezése után hirtelen az es-
teli órákra második ülést rendelt, melyre, mivel a
kellő hirdetés hiánya miatt a főrendek igen gyéren
jelentek meg, Majláth hivatkozva a szönyegen volt
tárgyak fontosságára, a tagok csekély számára s
az esteli idő késő voltára, a már akkor kárhözatos
befolyást nyert s gyakorolt karzatok zajos, gúnyos
s fenyegető kiáltozásának daczára is az ülések más
napra való halasztását sürgette, eredménytelenül
ugyan, azonban bátorságának érdemét épen az ün-
teti ki, hogy senki által sem támogattatva, a jog-
rend s házszabály mellett, és pedig több ízben egy-
maga szólalt fel, s elmondhatni róla, mit megfuta-
modott polgártársainak fedezésére a hidon egyes-
egyedül ellenszegült Horatius Coclestről mond L i-
v i u s: „ingenti pontem occupavit gradu.“

Ugyonazon évben a pozsonyi után a pesti hon-
gyülés csakhamar egybehivatván, ő a királyi Fel-
ség által a felső ház elnökévé lön kinevezve: azon-
ban az akkori körülmények közt e minőségben nem
jutott magas tehetségének kellő hatáskör, s szokott
tevékenységét még azon betegeskedés is korlátozá,
melynek gyakori jelenségei őt annyi fáradsámal után
a nyugalom s visszavonulás szükségére mindinkább
figyelmeztették.

Nyílt ez alatt mégis a fejedelem és hona iránti
igaz szeretetének tanusítására egy különös s szinte
végső alkalom, midőn, fájdalom, a koczka el lévén
már vetve, a császári hadseregek közeledtével az
akkori törvényhozó testület által azon országos bi-
zottmány élére lön állítva, mely a kiegyenlítés esz-
közlése végett teljhatalommal ellátottan a császári
hadsereg főparancsnokához, s esetleg ő cs. királyi
apostoli Főlegéhez küldetett ki. — Magának ama
testületnek állása több mint kétséges, a helyzet

válságos, a feladat nehéz s sikamlós volt: azonban
Majláth legottan felismervén, hogy itt azon vég-
zetszerű pillanatok egyike tünt fel, melyek a népek
s birodalmak életében csak igen ritkán, de mindig
sorsdöntőleg állnak be, „imminetium periculorum
remedium ipsa pericula ratus,” minden töpreny s
habozás nélkül elszánta magát arra, mit lelkiismer-
ete sugallata szerint töle a trón és hon érdeke kö-
vetelt.

Magam is tagja lévén ezen küldöttségnek, ta-
nubizonyosságot tehetek azon hűség- s buzgalomról,
melylyel abban eljánni törekedett, és ha a bieskei
főhadiszálláson felkeresett tábornagy, a nemzetünk-
höz egyébként azelőtt is s később is mindig méltá-
nyosnak mutatkozott herezeg Windischgrätz, akár
biztosított választ ad, akár megengedi, hogy a kül-
döttség, miként ohajtá, közvetlenül Olmützbe, urunk
s királyunk felséges személyéhez, s atyai szívéhez
járuljon, binnünk lehet, hogy a közügy a fenforgott
nehézségek mellett is a fejedelem és a nemzet meg-
elégedésére volt volna elintézhető. Sorsunk úgy
hozta magával, hogy ezen küldöttséghez kötött
gyenge remény is eltűnjék, miként eltűnik a szivár-
vány a viharban.

És aztán csakhamar bekövetkeztek a mind-
nyájunk előtt ismeretes napok, s ezek folytán élet-
be lön léptetve egy új s a mi ősi intézményeinktől
teljesen eltérő rendszer, melylyel Majláthunknak
sem alkotmányos érzelme, sem alkotmányos méltó-
sága meg nem fert.

Nemzeti legérzékenyebb veszteségeink egyi-
kének tekinthető, hogy ő e szerint, de még gyön-
gélkedése által is kényszerítve lön magas hivatalá-
tól megválni. Azonban ő magányában is önmagá-
hoz hasonló maradt, lelkét a régi s újabb kornak s
saját, dicsőségesen lefutott pályájának nagy emlé-
kezetein legetítve, hazánk sorsát szünetlenül szí-
vén hordva, s jobbra fordultának minden, még oly
bágyadt reménysugarát is örömmel üdvözölve, —
annak szebb jövőjét Isten jószágánál, a fejedelem
kegyességénél, s az elévülhetetlen jog örökvoltánál
fogva rendületlenül hitte.

A történelem magasztalva szól némely böles s
nevezetes férfiakról esendes félrevonultságukban;
de nem mutathat fel szebbet, nagyobbbat, mint
Majláth méltósága az ő magányában. Idejét köny-
vei, gazdászata s Istene közt osztván fel, kies, zaj-
talan lakában nyugodtan tölté ő élte végszakát, s
innen, mint valamely biztos révpártól, nézven az
ádáz szenvedélyek küzdelmeit, ott érte be az újra
feléledt alkotmányosság hajnalának oly sokat ígért
első sugarait s evvel egyszersmind azon örömet,
mely egyetlen fiát, kit 1847-ben mint főispánt lá-
tott, most mint főtanácsost szemlélje s sejttesse, mi-
szerint a Majláth névnek általa öröklött s gyarapí-
tott dicsősége, növekedő fényben továbbá is család-
jának biztos sajátja marad, s az ő szelleme, miként
Elizeusra az Illés lelke, áára Györgyre át fog szállni.

Betegsége folyvást haladván, a porszemek a
homok-órában mindinkább ritkultak, s ő azokat ret-
tegés nélkül számítá, miként, habár fájdalommal,
de Isten szent akaratáni teljes megnyugvás s ke-
resztény odaadással viselé hön szeretett nevének
azelőtt pár évvel történt halálát is, példájában ta-
nusítván azt, hogy a jámbor kereszténynél a fájda-
lom szinig megtöltheti ugyan a keserűség örömkely-
hét, azonban mindig hiányzani fog abban azon csepp,
melytől az megesordulhatna.

Az 1861-i april hó 11-ke volt a nap, melyen
Bécsben egy jobb létre átszenderült, szeretett ha-
zájára végperezében is áldást mondván,

„Et dulces moriens reminiscitur Argos.“

Emlékezetét Zavaron, egykori ősi birtokán, a te-
metésére messze vidékekről egybesereglett nép ez-
rei hazafiai érzékeny részvétökben, — itt Pesten az
országgyűlés mindkét házbeli tagjai a kívánatukra
tartott ünnepélyes gyászmisében tisztelték meg. A
halálában szenvedett vesztéség nagyságát a bekö-
vetkezézhé napok még érezhetőbbé tévék, s
teljesen reá alkalmazható, mit a korunkbeli nagy-
hírű angol költő a jeles Pittől ír: habár, ugy-
mond, hatalomfosztottan is, vajha csak élnék, hogy
legalább mint magányos toronyőr öröködnél a ma-
gasból polgártársaid felett, s ha vést látsz vagy
ármányt jóni, őket kirtőd harsány szavával ébreszd,
buzdítsd, riaszd! De most már a sudar oszlop le-
tört; a toronyfény kialudt; a kirt ezüst hangja el-
csendesedett, s az ör a dombon néma lett. *)

(Walter Scott, Introd. to Marmion.)

Kétségkívül a jeles férfiak hazánkban ezentul sem
fognak hiányzani: azonban míg ezek közül sokan
csakhamar feledve lesznek, Majláth György neve
a történelem lapjain legnemesbjeink közt élni fog:
„nam multos — velut inglorios oblivio obruet: Agri-
cola posteritati narratus et traditus, superstes erit.“

*) Hadd álljon itt eredetiben is a költő elegikus szép
panaszja;

„Hada! Thou but lived, though stripp'd of power,
A watchman on the lonely towers,
Thy theilling trump had zoused the land,
When fraud or danger were at hand,
Now is the stately column broke,
The beacon-light is quenched'm smoke,
The trumpet's silver sound is still,
The warder silent on the hill.“

HIRDETÉSEK.

Számos nevezetes orvosi tekintélyek által megvizsgálva, bizonyítványokkal ellátva és ajánlva!

— Pártfogolva szabadalmakkal, császári, királyi és hercegi udvaroknál! —

BÉRINGUIER LIPÓT ORVOSTUDOR ZAMATOS GYÓGYEREJŰ KORONASZESZE (A KÖLNI VIZ QUINTESSENTIÁJA.)

A legvalogatottabb és értékes zamat-légyenes alkatrészekből destillált, **Beringuier orvostudor koronaszesze**, nem csak mint kitűnő **illatvíz**, mely az életszerveket felvidítja s erősíti, hanem **hatalmas orvosszeri segédeszközként** is hathatósan bizonyult. Valódi jótétemény mindenre nézve, kik fejfájás- és szaggatásokban szenvednek; fog- és fül-fájásban, hurutos rohamokban és könnyebb csúzbajokban, valamint az idegrendszer és emésztési szervek némely gyöngeségeiben, nagy haszonnal alkalmazható **Beringuier orvostudor korona-szesze**, bevévés, bedörzsölés s azzal nedvesített ruhákkal borogatások által, mint idegésztő, görcsstillapító és erősítő házi szer. — A **koronaszesz** használata a mindennapi mosdásnál is kedves élvezetet nyújt, ha az a mosdóvízzel vegyítetik; nemcsak a fej-idegeket és szemeket erősíti, hanem a bőrnek rugékonyságát és ifjúi frisseségét is kölcsönöz.

Beringuier orvostudor cs. kir. kiz. szab. **zamat-gyógyerejű koronaszesze** csakis eredeti üvegekben 1 frt 25 kr o. é. és 6 üveget magában foglaló eredeti ládácskákban 7 frt 50 kr-ával o. é. árulatik; és minden czimkéi a bélyegvédelemről szóló császári patens szerint hivatalosan beiktatvák.

A hajak ápolásához.

Dr. Beringuier

Növénygyök-olaja.

Ment minden ártalmas hozzávegyülettel, **Dr. Beringuier növénygyök-hajolaja** mint feltűnő hathatós szer, a haj és szakálépen-tartása, erősítése és szépítésére mindig és mindenütt a legbiztos eredményel használtatott; eltávolítja az annyira terhes fejkorpát és kopasz helyek képződését, a hajnak élénk fényt, kedves simaságot és kellemet kölcsönöz, és nevezetesen oly esetekben is, hol a hajak kihullása, illetőleg kora kopaszodás már beállott, hatása s eredménye meglepő. **Dr. Beringuier növénygyök hajolaja** tehát jogosan sorakozik a külföld hasonló mű **legjobb** készítmények sorába, de jutányossága által ezeket nagyon is túlszárnyalja.

Dr. Beringuier cs. kir. kiz. szab. **növénygyök-hajolajából** egy eredeti üveg, melyek mindegyike fekete pecsétviaszszal az itt oldalt ábrázolt pecsétnyomóval van lezárva, ára minden lerakó helyen különbség nélkül 1 frt osztrák pben.

Dr. Beringuier minden szabadalmazott készítményei szabtott eredeti áron egyedül kaphatók:

Egerben: **Tschögl József**, továbbá **Heves: Blau József, Gyöngyös: Koczianovich József**, gyógyszer. **Miskolc: Böszörményi József** gyógyszer. és **Spuller József**, A. **Páztó: Büchler W.** 4-12

Ujabbán feltalált nevezetes hajfestő-szer.

Dr. Beringuier

növényi

Hajfestő-szere.

Eme legújabbán feltalált, a fenemlített orvosi tekintélyektől megvizsgált, mint tökéletesen célszerűnek s egészen ártalmatlannak beismert hajfestőszere a haját és szakállát valamint a szemöldököt is minden árnyazatu színre festheti, a nélkül hogy a bőrön foltot vagy szagot hagyja vissza. Használati módja igen könnyű, az általa előidézett hajszínezet meglepő természetességgel bír és a festési műtét meghíúsulása teljes lehetlen.

Beringuier orvostudor cs. kir. kiz. szab. **növényi hajfestőszere** két, I. és II. számmal jelölt üvegcsében foglalatik és mindenütt 5 frt o. é. szabott áron adatik el. A műtethez szükséges 2 kefe és 2 eszeje mellékelve vannak, és minden doboz az oldalt ábrázolt pecsétnyomóval kétszer lepecsételve és az illető használati utasításokkal ellátva.

Eladó széna.

Az ostorosi urasági szertéskertben mintegy 500 mázsa jófajta széna — mázsája 2 o. é. frt-ával — eladó. A venni szándékozók a tulajdonos **Hebron János** mérnök-nél (a posta mellett Mocsáry-féle házban) jelentkezzenek. 2-3.

A t. Szülékhez!

A Giliszták és Gilisztás-betegségeknek legbiztosb és jótárasra minden egyéb szereket fölülmuló gyógyszerre a Kröczzer-féle „**Giliszta Csokoláde**“ kapható **Ertinger Ignáz** és **Veszely János** gyógyszerész uraknál. (23) 1-3

Pályázat.

Egervárosa tanácsa által közhírré tétetik, miként Egervárosában, az úgynevezett „**Újvárosi**“ és „**hatvani**“ alelemi tanítói állomásokra, melyek külön-külön, 210 o. é. kézpénz 24 véka kétszer buza évi fizetéssel, és szabadlakással vannak egybekötve, pályázat hirdettetik.

A pályázni kívánók erkölcsi, s tanképességükről szülő bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat, Egervárosa tanácsához czimezve, ezen városi polgármesteri hivatalhoz 1863. évi februárhó 1-ső napjáig beadni tartoznak. (16) 3-3 **Egervárosa tanácsa.**

Arverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy **Horavecz Ferencz** részére 1600 o. é. frt tőke és járuléka erejeig, m. tárkányi lakos **Schwarz Lőrincznél** lefoglalt rőfös bolti kelmék, marhák, kukorica, bútorok és egyéb házi ingóságok f. év február 3-án d. e. 10 órakor **Mező-Tárkányon** bírói árverés útján kézpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak. Kelt Egerben, 1863. évi jan. 23-án.

Heves és K.-Szolnok t. e. vm. közp. szbirója: (24) 1. **Gáspárdy Geyza.**

(26) GRÖBER és FIA

kereskedésében kapható:

Kitűnő veres bor 1 cilinder . . .	1 frt — kr
Finom „ „ „ „ . . .	60 „
„ „ „ „ „ „ . . .	60 „
Schiller „ „ „ „ . . .	40 „
Veres „ „ „ „ . . .	40 „
Veres, fehér, schiller . . .	32 „
Finom szilvorum . . .	1 „ —

Hirdetmény.

A felsőbb helyről leérkezett alapszabály átnézete, s egyéb intézkedések tárgyában, a heves-megyei takarékpénztár részéről 1863-ik évi febr. hó 22-ének délelőtti 10 órájkor közgyűlés fogván tartatni; — arra a t. cz. részvényes társak ezennel meghivatnak.

Kelt Egerben, a hevesmegyei takarékpénztárnak 1863-ik évi jan. 17-én tartott üléséből. (22) 1-3. **Babics István**, elnök.

Eladó kőszén.

A főkapitán egeri tisztartóságában van folyton lerakva kőszén 35 kr-ával új pénzben mázsája eladó, de kisebb mennyiségben is eladatik. Eger, jan. 21. 1863.

(21) 1-3. **Ujlaky Antal**, s. k., számtartó.

Eladó Ostoroson kézpénzért

egy boglya széna mintegy 420 mázsa kívánságra felében is, 10 öl ősi szalma, ölenként is; továbbá Egerben 10 köböl búkköny mag, 70 akó tiszta szilva és 30 akó törköly pálinka.

Értekezhetni Egerben, 805 sz. alatt (1-3) (27) **Joo Jánossal.**

Tulajdonos Pázmán A. — Nyom. az egeri érseki lyceum könyvnyomdájában 1863.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. k. helyt. tanácsnak 38715. szám alatti november 16-án 1862. kelt intézvénye szerint az egeri érseki uradalomhoz tartozó több ingatlan birtok részletecskék s épületek örök ároni eladása legfelsőbb helyen megengedtetvén, azok közül az alább következő vagyonságok folyó 1863-ik évi február hó 9-én reggel 10 órakor Egerben az igazgatói irodában nyilvános árverés útján elfognak adatni.

1-ször Az úgynevezett **Csonka koresma** 306. t. j. k. 1. r. sz. 383. h. sz. 55. ház szám alatt udvar és kerttel.

2-or A ráczkapni mézszárszéki épület 306 t. j. k. 24. r. sz. 3209 h. r. sz. alatt.

3-or A felnémeti határhoz tartozó úgynevezett száraz dűlőben fekvő 2. t. j. k. 3. r. sz. 890. h. r. sz. alatti 1²/₁₀₀ hold.

4-er Ugyanott 6¹/₁₀₀ hold.

5-ör Ugyanott 7¹/₁₀₀ hold.

6-or Ugyanott 8⁹/₁₀₀ hold.

7-er Az egeri telekjegyzőkönyvben 1024 t. j. k. 8. r. sz. 3303⁶/₁₀₀ h. r. sz. alatti káposztás földek melletti tér.

8-or Ugyanott 4³/₁₀₀ — 5⁷/₁₀₀ — 1⁵/₁₀₀ — 1⁹/₁₀₀ hold.

9-er Az egeri 232 t. j. k. 1. r. sz. 889 helyrajzi szám alatti kertből 3⁵/₁₀₀ hold kert, és ugyan ott 2²/₁₀₀ hold gyepl.

10-er A felnémeti 2. telekjegyzőkönyv 62. rend szám 826 h. r. sz. alatti 10⁷/₁₀₀ hold tér, melynek nagy része élethossziglan nsgos **Csicsa Lázár** alezredes úr használatában vagyon, és ugyan ott a puszkaporos torony mellett 6³⁰/₁₀₀ hold.

Következő nap vagy is február 10-én reggel 10 órakor pedig a pázmándi pusztai tiszti laknál következő deméndi birtok részletek, s épületek adatnak el.

1-ször Az avült juh hodály és csűrkert a deméndi 4. t. j. k. 92. r. sz. 1391. h. sz. alatt,

2-or Ugyan ott a Csirkehegyi legelőből 2334 □ öl tér, 9. r. sz. 1390. h. r. sz. alatt.

3-or Ugyan abból a Csűrkert előtti kistérről 405 □ öl.

4-er A 4. t. j. k. 14. r. sz. 388 h. r. sz. alatti kert 487 □ öl.

Ugyan ott 4. hrsz. alatti kert 94 □ öl.

Ugyan ott 13. r. sz. 375. hrsz. alatti ker 424 □ öl.

Ugyan ott 4. r. sz. 156 hrsz. alatti kert 905 □ öl.

5-ör A 4. t. j. k. 44. rsz. 724. hrsz. és 213. t. j. k. 1. rsz. 454. hrsz. alatti legelő részletek 12²⁶/₁₀₀ hold.

6-or A 213. t. j. k. 9. rsz. 1390. hr. sz. alatti Csirkehegyi legelőből 7¹/₂ hold,

Ugyan ott másik darab 9²⁶/₁₀₀ hold.

7-er A kerecsendi út s kertek közötti gyepl 551 □ öl.

8-or Az átból elmaradt rét melletti 2191 □ öl tér.

9-er A 4. t. j. k. 3. rsz. 117. hrsz. alatti vadászlak udvar s kerttel 208 □ öl.

10-er A 4. t. j. k. 8. rsz. 307. h. r. sz. alatti köfaragói lak 264 □ öl kerttel.

11-szer 181 t. j. k. 376 hrsz. kert.

Vége február 11-én Felnémeten, a tisztartói lakban következők fognak árvereltetni.

1-or a felnémeti 1 tjk. 16. rsz. 1391. hrsz. alatti térből 321 □ öl gyepl.

2-or 169 tjk. 1524 hrsz. 176 tjk. 1 rsz. 1525 hrsz. 104 tjk. 1 rsz. 1526 hrsz. 187 tjk. 1327 hrsz. alatti 2⁷/₁₀₀ hold szőlők közötti rétek.

3-or 2 tjk. 26 rsz. 833 hrsz. alatti tér.

4-er 1 tjk. 1 rsz. 1 hrsz. alatti 979 □ öl.

5-ör ugyanott „ „ 376 □ öl.

6-or „ „ „ 614 □ öl.

7-er „ „ „ 446 □ öl.

8-or „ „ „ 73 □ öl.

9-er „ „ „ 157 □ öl tér.

10-cr 1 tjk. 16 rsz. 1391. hrszából 873 □ öl.

11-er. ugyanott „ „ 137 □ öl.

12-er. „ „ „ 73 □ öl.

13-or. „ „ „ 107 □ öl.

14-er, „ „ „ 50 □ öl.

15-ör. 1 tjk. 8 rsz. 960 hrsz. 9 rsz. 962 hrsz. 10 rsz. 972 hrsz. 11 rsz. 991 hrsz., 12 rsz. 1042 hrsz. alatti Eged allyi 15¹/₁₀₀ hold legelő.

A venni szándékozók a helyszínére ezennel meghivatnak. Egerben, január 14-én 1863.

(12) 2-3 **Babics István**, egeri érsek uradalmi igazgató.

Előfizet
Egészévre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
Egyes száma
Megjelen mind

Előfizetéseket
II. évi folyam.

Kedves b
Hogy az ip
hanem valódi ren
átalános emberi j
átalános köteless
dők.itt. Mert, eze
szekítettetésben é
másra, melyek
is szenvedni kel
után az ember té
a főnállhat
joga. De mind
hátja magát, ha
nehány kapitális
mennyi szabad v
bek kenyérkeres
tőlük, kezei köz
teljesen függővé
heti-e azt szaba
ő kifosztatik? t
tában egy kétsé
Az eszményi sz
sai között roppa
szónoklatokkal
A megéll
jogainak alapjá
védői, ezen jog
sitani. Az onba
nem föltéte
szivtelen és legn
theoria, mert azt
ha a versenyt ki
sebb és kitartób
nél, — vonulj vis
Más szavakkal —
be éhhalálatot
lyet megtartani
erősebbnek. Iga
eddigi talán ne
toztathassa, más
megadja. De ne
mesterre: — ho
tanuljon, vajjon
nak a takácsme
nye a térről les
jutna az iparos
többé már nem s
mely a törvény
Azonban az
szemből téveszt
minden ember
rint tölt erszén
berek nagy rész
egyedül saját s
kezd meg az é
részben az ipar
solut iparszaba
nának kárhozta
bírván eszközök
kellene pályájuk
séges kar, a bees
a bukástól meg
bad-ipar anareh
eme rendszeres
fogja-e őket egy
azután a birtokt
nyájának harez
Az eddig
is vagnak kedv
ipar előidézni s
Lenyomja
volna baj, fogoo
gyon abból has
karral, mely inn